

MARGINAALISTA KOHTI MENESTYKSEN PORTTEJA

Suomen Pöytätennisiitto kilpailullis-valmennuksellisella kaudella 1964–1980

Henri Pelkonen

Liikunnan yhteiskuntatieteiden

kandidaatintutkielma

Kevät 2015

Liikuntakasvatuksen laitos

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Henri Pelkonen (2015). Marginaalista kohti menestyksen portteja: Suomen Pöytätennisliitto kilpailullis-valmennuksellisella kaudella 1964–1980. Liikuntakasvatuksen laitos, Jyväskylän yliopisto, liikunnan yhteiskuntatieteiden kandidaatintutkielma, 35s.

Pöytätennis on yksi maailman harrastetuimpia urheilulajeja. Erityisen suosittua laji on Aasiassa, mutta myös naapurimaallamme Ruotsilla on vankat perinteet. Suomessa laji ei ole kuitenkaan koskaan lyönyt kunnolla läpi. Tämän tutkielman tarkoituksena on tutkia Suomen Pöytätennisliiton toimintaa 1960-luvulta 1980-luvun alkuun ja löytää samalla syitä lajin asemaan maassamme. Erityisessä tarkastelussa ovat muutokset Pöytätennisliiton hallinnossa, lajin levityksessä, valmennuksessa, kilpailutoiminnassa ja taloudessa.

Tutkielma on Pöytätennisliiton omaan aineistoon pohjautuva historiatutkimus. Tärkeimpinä lähteinä ovat olleet liiton toimintakertomukset ja talousasiakirjat sekä Pöytätennis-lehti. Taustana tutkimukselle toimii professori Hannu Itkosen luomat seuratoiminnan kaudet. Erityisesti näistä kausista on käsitelty 1960-luvulta 1980-luvulle kestänyt kilpailullis-valmennuksellinen kausi.

Pöytätennisliitossa tehtiin muutamia isoja hallintoon vaikuttaneita muutoksia vuosina 1964–1980. Yksi suurimmista uudistuksista oli ensimmäisen päätoimisen työntekijän eli toiminnanjohtajan palkkaaminen. Valmennuksessa siirryttiin epämääräisistä koulutuksista ohjelmoituun valmennukseen. Käsitellyn ajanjakson aikana kansainväliset kilpailutulokset paranivat, ja ennen kaikkea naisjunioreissa alettiin saavuttaa Euroopan huippua. Toiminnan laajeneminen ja harrastajien lisääntyminen näkyivät budjetissa, joka kuusinkertaistui tutkimusajanjaksolla. Kaiken kaikkiaan toiminta otti askeleita ammattimaistumisen suuntaan. Erityisesti 1970-luvun loppu oli tutkimuksen perusteella pöytätenniksen kulta-aikaa.

Avainsanat: pöytätennis, liikuntakulttuuri, kehitys

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

1 JOHDANTO.....	1
2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TOTEUTUS	3
3 TUTKIMUKSEN TAUSTAA.....	5
3.1 Kilpailullis-valmennuksellinen kausi	5
3.2 Pöytätennisliiton alkuvuodet.....	6
4 HALLINTO MUUTOSTEN KOURISSA	9
4.1 Liiton hallinto-organisaatio kehittyi	9
4.2 Vaihdoksia johtohenkilöissä	12
5 PÖYTÄTENNIstä LEVITTÄMÄSSÄ.....	16
6 OLOSUHTEET PARANEVAT JA VALMENNUSTA LINJATAAN.....	20
6.1 Hallitilanne paranee pääkaupunkiseudulla	20
6.2 Leirit keräävät suosiota.....	21
6.3 Valmennus organisoituu	22
7 KILPAILUTOIMINNAN TASO NOUSEE	24
7.1 Kotimaiset kilpailut monipuolistuvat.....	24
7.2 Kansainvälinen kärki lähenee	27
8 TALOUS KASVUSSA	30
8.1 Kilpailutoiminta suurimpana menoeränä.....	31
8.2 SVUL:n avustukset tuovat tuloja.....	32
9 POHDINTA.....	34
LÄHTEET	36
LÄHDEVIITTEET.....	39
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Kun olin pieni poika, autotallissamme oli kaksi erikoiselta näyttänyttä vihreää puulevyä. Ne oli asetettu pystyasentoon sanomalehtikasan viereen, jossa ne valtasivat ison osan tallin varastotilasta. Eräänä päivänä rohkaistuini kysymään isältääni mitä levyillä tehdään. Hän kertoi niiden olevan osa pöytätennispöytää, jonka hän oli rakentanut aikanaan veljiensä kanssa. Jossain vaiheessa pöytä oli alkanut viedä liikaa tilaa, ja se oli siirretty autotalliimme säilytettäväksi. Innostuini välittömästi, sillä pöytätennis oli tullut itselleni tutuksi vain hieman aikaisemmin. Olin nimittäin nähnyt televisiosta elokuvan Forrest Gump, joka teki suuren vaikutuksen nuoreen poikaan. Erityisesti siitä jäi mieleen kohtaus, jossa Gump hakkasi pingispalloa pöytään uskomattomalla tahdilla.

Kuultuani omistavamme aidon pingispöydän halusin ehdottomasti sen heti takaisin sisätiloihin ja käyttöön. Taloomme oli juuri sopivasti edellisenä kesänä rakennettu toinen kerros, jonne pöydälle löydettiin lopulta tilaa. Nuorempana peliseuraa sain lähinnä isästani ja muutamista kavereistani, jolloin pelaaminen oli lähinnä sosiaalista pallottelua. Tultuani opiskelemaan liikuntatieteellisen tiedekuntaan huomasin, että opiskelijoiden keskuudesta löytyi muitakin lajista kiinnostuneita. Parin vuoden ajan pelasimme keskenämme tiedekunnan tiloissa sijainneella pöydällä, kunnes rohkaistuimme ja päätimme lähteä kiertämään oikeita kilpailuja. Tällä hetkellä voin sanoa harrastavani pöytätennistä.

En ole harrastukseni kanssa suinkaan yksin, sillä pöytätennis on harrastajamääriltään yksi maailman suurimmista lajeista. Arvioiden mukaan lajilla on maailmanlaajuisesti noin 40 miljoonaa harrastajaa.¹ Keväällä 2015 Kansainvälisestä pöytätennisliitosta (ITTF) tuli jäsenmaiden määrällä mitattuna maailman suurin kansainvälinen lajiliitto. Kun Sao Tome ja Principe ja Etelä-Sudan liittyivät huhtikuun lopulla liiton jäseniksi, se ohitti jäsenmäärävertailussa aiemmin johtoasemaa pitäneen Kansainvälisen lentopalloliiton. Tarkka luku toukokuussa 2015 oli 222 maata.² Kesäolympialaji pöytätennis on ollut vuoden 1988 Soulin kisoista lähtien. Suomenlahden toisella puolen Ruotsissa pöytätennis on noussut lähes kansallislajin asemaan maajoukkueen voittaessa useita maailmanmestaruuksia. Ruotsalaisen pöytätenniksen ensimmäinen suurvoitto oli Stellan Bengtssonin maailmanmestaruus vuonna 1971. Naapurimaamme pöytätennissaavutusten kruununa voidaan pitää Jan-Ove Waldnerin kaksinpelin olympiakultaa Barcelonan kesäolympialaisissa vuonna 1992.³

Laajasta kansainvälisestä suosioista huolimatta Suomessa pingis ei ole koskaan kasvanut koko kansan urheiluksi. SPTL:oon kuuluu tällä hetkellä alle 70 jäsenseuraa. Näissä seuroissa on yhteensä noin 1000 kilpailulisenssin omistavaa pelaajaa.⁴ Vuonna 2010 toteutetun kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan pöytätenniksellä on 7 500 alle 65-vuotiasta harrastajaa. Harrastajamäärä on ollut kovassa laskussa parin viime vuosikymmenen aikana, sillä sama luku vuoden 1994 tutkimuksessa oli vielä 13 000.⁵ Luvut kertovat pöytätenniksen edelleen heikentyvästä asemasta Suomessa.

Tässä kandidaatintutkielmassa pyrin selvittämään, miten Suomen Pöytätennisliitto on edistänyt toiminnallaan lajin kehitystä maassamme. Keskityn tutkielmassa ennen kaikkea liiton toimintaan vuodesta 1964 vuoteen 1980. Tarkasteluun otan liitossa tapahtuneet muutokset hallinnossa, lajin levityksessä, valmennuksessa, kilpailutoiminnassa ja taloudessa. Samalla tarkastelen, miten pöytätennis näyttäytyy tuon ajanjakson muihin suomalaisiin urheilujärjestöihin ja koko yhteiskuntaan vertailtaessa. Peilaan pöytätenniksen parissa tapahtuneita muutoksia yleisiin suomalaisen liikuntakulttuurin muutoksiin. Tutkimuksen teoreettisena viitekehysenä käytän Hannu Itkosen (1996) määrittelemää kilpailullis-valmennuksellista kautta.

Tutkielmani on laskutavasta riippuen vasta toinen tai kolmas Suomen Pöytätennisliiton historiaa käsittelevä teos tai tutkimus. Ensimmäinen opus oli Holger Winqvistin (1948) liitosta kirjoittama suppea 10-vuotishistoriikki. Laajempi teos oli Pöytätennisliitossa sihteerinä toimineen Runar Montellin vuonna 1963 julkaisema 25-vuotishistoriikki, jota olen käyttänyt tässä tutkielmassa lähteenä. Vaikka kyseessä ei ollutkaan tieteellinen julkaisu, oli kyseessä kattava teos monine tilastoineen ja kuvineen. Alkuperäisenä tarkoitukseni oli pureutua omassa tutkielmassani liiton kahteen ensimmäiseen vuosikymmeneen, mutta luettuani Montellin historiikin päätin keskittyä sitä seuraaviin vuosiin. Tieteellisen toiminnan päällimmäisenä tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa, joten koin tarpeellisemmaksi käsitellä aiemmin tutkimattomia tapahtumia.

Runar Montellin kohtalo oli muuten melko traaginen, sillä hän kuoli yllättäen historiikin julkaisemista seuranneena vuonna sydänkohtaukseen. Toivon välttäväni vastaavan kohtalon.

2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TOTEUTUS

Tärkeimpänä tekijänä tutkimuskohteeni valinnan taustalla oli kiinnostukseni pöytätennistä kohtaan. Olin myös kuullut, että Pöytätennisliitto oli esittänyt laitoksellemme toiveen laajan lajihistoriikin tekemisestä. Vaikka oma tutkielmani on vain lyhyt raapaisu liiton yli 75-vuotiseen historiaan, antaa se hyvän pohjan jatkaa tutkimusta tulevaisuudessa. Tarkoitukseni on mahdollisesti jatkaa saman aiheen parissa pro gradu -tutkielmassani.

Suomen Pöytätennisliitto 1938–1963 -teoksessa käsitellään kattavasti liiton 25 ensimmäistä toimintavuotta.⁶ Olen tehnyt tästä syystä tutkimuskohteeni aikarajauksen vuosiin 1964–1980. Tutkielmani sijoittuu täten aikaan, josta ei ole aikaisemmin tehty historiatutkimusta. 17 vuoden ajanjakson tarkasteleminen tuntui minusta sopivalta palalta kandidaatintutkielmaa varten, kun ottaa huomioon työhön liittyvät aika- ja sivumäärärajaukset. Liikuntasosiologian professori Hannu Itkosen (1996) luomat seuratoiminnan kaudet toimivat tutkielman viitekehyksenä, mikä vaikutti osaltaan mainitun aikarajauksen tekemiseen. Tutkimus sijoittuu 1960-luvulta 1980-luvulle kestäneelle kilpailullis-valmennukselliselle kaudelle.

Itkosen seuratoiminnan kausia on käytetty laajasti myös muiden lajien historiaa selvittävässä tutkimuksissa. Vastaavanlaisia historiatutkimuksia on tehty paljon niin liikunnan yhteiskuntatieteiden laitoksella, kuin muissa tiedekunnissa ja yliopistoissa. Salibandyn kehityksestä kilpaurheiluksi on tehty ainakin yksi pro gradu -tutkielma. Siinä selvitetään tämän tutkimuksen tapaan lajin kehitysvaiheita, jotka ovat kiinnittyneet yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutokseen.⁷ Samanlainen tutkimus on tehty budolajeista.⁸ Myös rantalentopallon historiaa on sivuttu laitoksellamme tehdyssä pro gradu -työssä.⁹

Tämän tutkielman tehtävänä on selvittää, miten Suomen Pöytätennisliitto toimi vuosina 1964–1980. Seuraavassa ovat esitettyinä tarkemmat tutkimuskysymykset:

1. Millaisia muutoksia hallinto-organisaatiossa tapahtui?
2. Miten pöytätennistä pyrittiin levittämään?
3. Minkälaisia linjauksia valmennuksessa tehtiin?
4. Minkälaista kilpailutoimintaa järjestettiin?
5. Miten talous kehittyi?

Koska kyseessä on historiatutkimus, olen pyrkinyt käyttämään mahdollisimman paljon aikalaisaineistoa. Tärkeimpiä lähteitä ovat Suomen Pöytätennisliiton vuosittain tekemät toimintakertomukset ja talousasiakirjat sekä liittohallituksen ja eri valiokuntien pöytäkirjat. Näistä saatuja tietoja täydennän Pöytätennis-lehdessä ilmestyneillä kirjoituksilla. Tärkeimpiä kirjallisia lähteitä ovat Hannu Itkosen seuratoiminnan kausia sivuava Kenttien kutsu (1996) ja Erkki Vasaran kirjoittama Valtion liikuntahallinnon historia (2003).

Käytän tutkielmassa paljon muutamia lyhenteitä. Eniten palstatilaa saa luonnollisesti Suomen Pöytätennisliitto, joka lyhentyä muotoihin Pöytätennisliitto, liitto tai kirjainyhdistelmään SPTL. Muita useaan otteeseen mainittavia organisaatioita ovat Työväen Urheiluliitto (TUL) sekä Suomen Voimistelu- ja Urheiluliitto (SVUL), josta myöhemmin alettiin käyttää nimeä Suomen Valtakunnan Urheiluliitto. Suomen Pöytätennisliiton liittohallituksesta käytän yleisimmin muotoa hallitus.

Tutkielmani rakenne etenee siten, että aluksi käyn läpi tutkimuksen taustaa luvussa kolme. Siinä selvitän tarkemmin kilpailullis-valmennuksellisen kauden erityispiirteitä. Otan myös lyhyen katsauksen lajin rantautumiseen Suomeen ja liiton 25 ensimmäiseen toimintavuoteen. Seuraavaksi pureudun viiteen tutkimuskysymykseen, siten että kaikki kysymykset saavat oman päälukunsa. Liiton hallinnossa kertovassa luvussa neljä käsittelen erikseen henkilö- ja organisaatiomuutokset. Luku viisi keskittyy lajin levitykseen. Tuon siinä esiin pöytätenniksen saamaa julkisuutta, ja liitossa tehtyjä linjauksia pöytätenniksen suosion kasvattamiseksi. Luvussa kuusi pureudun olosuhteiden, leiritoiminnan ja valmennuksen kehitykseen. Seuraava luku kuusi käsittelee kansallista ja kansainvälistä kilpailutoimintaa. Luvussa seitsemän tapahtuvan talouden tutkistelun jälkeen on vuorossa pohdinta. Siinä kertaan tärkeimmät tutkimustulokset sekä käyn läpi tutkielmani vahvuudet ja heikkoudet.

Tutkimuskysymyksiä käsittelevät luvut ja alaluvut käyn jokaisen läpi kronologisessa järjestyksessä aloittaen 1960-luvulta ja päätyen vuoteen 1980.

3 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Tässä luvussa käsittelen aluksi liikuntasosiologian professori Hannu Itkosen määrittelemää kilpailullis-valmennuksellista kautta, joka toimii tutkimuksen viitekehyksenä. Itkonen tutki vuonna 1996 ilmestyneessä väitöskirjassaan suomalaisen liikuntakulttuurin muutosta. Hän hahmotteli ilmenneiden muutoslinjojen mukaisesti neljä *seuratoiminnan kautta*.¹⁰ Ensimmäinen kausista on nimeltään *järjestökulttuurin kausi*. Se ulottui vuosisadan vaihteesta 1930-luvulle. Tuolloin urheiluseurat toimivat monesti eri järjestöjen alaosastoina ja olivat yhteydessä järjestöjen muuhun toimintaan.¹¹ 1930-luvulta 1960-luvulle kestäneellä *harrastuksellis-kilpailullisella kaudella* sisäliikuntapaikat lisääntyivät huomattavasti, mikä mahdollisti eri lajien harjoittelumahdollisuuksien paranemisen. Järjestöjen merkitys väheni ratkaisevasti lajitavoitteiden korostuessa.¹² Tämän tutkimuksen aikarajaus on tehty *kilpailullis-valmennuksellisen kauteen*, joka ajoittuu 1960-luvulta 1980-luvulle. Tästä kaudesta kerron lisää luvussa 3.1. Viimeisin kausista on 1980-luvulla alkanut *eriytyneen toiminnan kausi*. Sille on tyypillistä uudet liikuntakulttuurit ja organisaatiomuodot sekä taistelu harrastajista, yleisöstä ja sponsoreista.¹³

Toisessa alaluvussa käyn läpi Pöytätennisliiton olemassa olon paria ensimmäistä vuosikymmentä sekä lyhyesti lajin rantautumista Suomeen. Vaikka alkuajat eivät kuulu varsinaiseen tutkimusalueeseen, ne luovat pohjaa tulevien vuosien tapahtumille ja mahdollistavat laajempien johtopäätösten tekemisen.

3.1 Kilpailullis-valmennuksellinen kausi

1960-luvulta 1980-luvulle vallinneella kilpailullis-valmennuksellisella kaudella yhteiskuntapolitiikan ja lainsäädännön kautta pyrittiin saamaan ihmisten arkielämään ulottuneita muutoksia. Urheilussa tämä näkyi yhteiskunnan resurssien valjastamisessa urheilun käyttöön. Samalla tieteelliselle tiedolle annettiin aikaisempaa suurempi merkitys, mikä näkyi muun muassa valmennuksen tieteellistymisessä. Valmennustieto jakaantui kahteen osaan: lajitietoon ja yleiseen valmennusoppiin. Urheilijan ura oli eräs 1970-luvulla korostunut käsite. Tavoitteena oli ihmisen eri kasvuvaiheille sopivien ominaisuuksien

kehittäminen. Ikäkausikilpailuissa pyrittiin löytämään mahdollisimman nuoria lupauksia. Huippujen valmennuksessa keskityttiin yksittäisten huippusuoritusten tavoittelemiseen.¹⁴

Juha Heikkala ja Pasi Koski tuovat esiin omassa vuonna 1998 tehdyssä tutkimuksessaan, että käytännössä 1960–1970-luvuilla luvuilla lajiliittojen toiminta oli vielä pienten resurssien määrittämänä melko amatöörimäistä, ja toiminta keskittyi lähinnä lajien perustoimintojen ylläpitoon. Vasta 1980-luvun alussa elettiin lajiliittojen kultakautta taloudellisten resurssien kasvaessa. Tämä mahdollisti henkilöstön lisäämisen ja toiminnan ammattimaistumisen.¹⁵

Kilpaurheilun lisäksi on tärkeää huomata, että kuntoliikunnan käsite syntyi kilpailullisvalmennuksellisella kaudella työn fyysisyyden vähentyessä. Suomessa perustettiin useita kuntoliikuntajärjestöjä ja valtiojohtoa myöten puhuttiin kuntoliikunnan puolesta. Kuntoliikunnan suosion lisääntymisen suosion taustalla oli yhteiskunnan murros. Ihmisillä oli entistä enemmän vapaa-aikaa, eikä työ ollut yhtä rasittavaa kuin aikaisemmin.¹⁶

3.2 Pöytätennisliiton alkuvuodet

Pöytätennis saapui Suomeen 1920-luvulla Englannista. Ensimmäisinä vuosina lajia harrastettiin hyvin epäorganisoidusti, eikä sen ajan pelailua voinut oikeastaan kutsua urheiluksi. Pelipaikkoina toimivat yleensä talojen kellarit ja sääntöjä matkittiin tenniksestä. Tuota aikaa on kuvattu pöytätenniksen "kellarikaudeksi". 1930-luvulla toiminta alkoi organisoitua ja vuonna 1937 Suomi pelasi ensimmäisen maaottelunsa Ruotsia vastaan.¹⁷ Vuosikymmenen lähestyessä päätöstään alkoi pöytätenniksen harrastajien keskuudessa herätä keskustelua oman liiton perustamisesta. Alkuvuonna 1938 perustettiin työryhmä tehtävään valmistella perustamiseen liittyviä kysymyksiä. Ennen virallista organisoitumistaan uusi liitto järjesti avoimet kilpailut Finnish-British Society ry:n urheilujaoston nimissä. Kilpailijoita epävirallisissa kilpailuissa oli yli 130.¹⁸

Suomen Pöytätennisliitto näki lopulta päivänvalon 27. huhtikuuta 1938. Puheenjohtajaksi valittiin Bruce Campbell, joka toimi puheenjohtajana vuoteen 1945 asti. Ensimmäiset viralliset SM-kilpailut pidettiin marraskuussa 1938, jolloin sarjoina olivat miesten kaksin- ja nelinpeli, naisten kaksinpeli sekä sekanelinpeli. Ensimmäisen toimintavuotensa aikana liitto jatkoi maaottelutoimintaansa. Ruotsia, Viroa ja Latviaa vastaan pelatuissa otteluissa koettiin selkeät tappiot.¹⁹ Kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana liiton toiminta lähti hyvin

käyntiin. Kilpailuja järjestettiin suunnilleen kuukauden välein, ja liitto sai jäsenikseen ensimmäisiä pöytätennisseuroja.²⁰

Sotavuodet haittasivat merkittäväällä tavalla uuden liiton toimintaa ja hidastivat kasvua. Tätä kuvastaa se, että liiton johtokunta ei kokoontunut kertaakaan vuosien 1942–1943 aikana.²¹ Sotavuosien jälkeen toiminnan uudelleen aloittaminen oli vaivalloista. Sodan jälkeinen pulaaika näkyi muun muassa pöytätennispallojen ja -mailojen puutteena sekä pelipaikkojen vähäisyytenä. Olot paranivat muutamassa vuodessa, ja liitto pääsi jälleen kasvattamaan toimintaansa. Kansainvälisen toiminnan kannalta tärkeitä rajapyykkejä olivat liittyminen Pohjoismaiseen Pöytätennisunioniin vuonna 1946 sekä ennen kaikkea seuraavana vuonna saatu Kansainvälisen Pöytätennisliiton (International Table Tennis Federation) jäsenyys. 1950-luvulla pöytätenniskilpailuja järjestettiin kotimaassa tiheään tahtiin, sillä palloa lyötiin kilpailumielessä lähes viikoittain. Vuoteen 1963 mennessä oli liiton jäsenseurojen määrä kasvanut 102:een.²²

Pöytätennisliitto teki huhtikuussa 1963 kaksi merkittävää päätöstä lajin kehittymisen kannalta. Aluksi se hyväksyi 3.4.1963 Työväen Urheiluliiton (TUL) hakemuksen Pöytätennisliiton jäsenjärjestöksi. TUL:n kanssa liitolla oli ollut yhteistoimintasopimus jo aikaisemmin vuosien 1950–1956 aikana, mutta tuolloin sopimus päättyi TUL:n henkilömuutosten takia. Kuusi vuotta Pöytätennisliitto ja TUL toimivat omillaan, kunnes vuonna 1962 TUL teki aloitteen uuden sopimuksen tekemisestä. Tämä mahdollisti TUL:n seurojen kilpailemisen Pöytätennisliiton alaisissa kilpailuissa, ja työväen urheilijoiden osallistumisen maajoukkue toimintaan. Vain viikko TUL-sopimuksen jälkeen Pöytätennisliitto jätti hakemuksen Suomen Voimistelu- ja Urheiluliittoon.²³ Molempien sopimuksien taustalla heijastelivat SVUL:n ja TUL:n pitkään jatkuneet erimielisyydet. 1950-luvulla oli jopa presidentti Urho Kekkosen johdolla yritetty eheyttää kahden suuren urheilukeskusjärjestön välejä, mutta neuvottelut olivat päättyneet tuloksettomina.²⁴

Pöytätennisliiton SVUL-sopimuksen tärkeimmät tavoitteet olivat päästä eroon ainaisista rahaongelmista ja saada enemmän näkyvyyttä päättävien toimielinten suuntaan.²⁵ SVUL oli jakanut jo 1930-luvulta lähtien jäsenjärjestöilleen raha-avustuksia, jotka olivat merkittävässä roolissa monen lajiliiton taloudessa.²⁶ 1960-luvun aikana monet muukin keskusjärjestöjen ulkopuolella olleet lajit päättivät elvyttää talouttaan raha-avustuksilla, sillä SVUL:n alaisuudessa olleiden lajiliittojen määrä lähes kaksinkertaistui 1950-luvun lopulta 1970-luvun alkuun.²⁷

Suomen Pöytätennisliiton kaksi ensimmäistä vuosikymmentä sijoittuivat Itkosen määrittelemien seuratoiminnan kausien mukaisesti 1930-luvulta 1960-luvulle kestäneelle harrastuksellis-kilpailulliselle kaudelle. Tälle ajanjaksolle tyypillistä oli lajinomaisuuden ja kilpailullisuuden korostaminen erilaisten yleishyödyllisten järjestöjen kustannuksella. Samalla lajien välinen kilpailu resursseista kasvoi. Sisäliikuntapaikat lisääntyivät kuitenkin huomattavasti, mikä tarkoitti useimpien lajien harjoittelumahdollisuuksien paranemista. Yhtenä esimerkkinä tästä oli urheiluseurojen pääsy koulujen liikuntatiloihin.²⁸

Edellä mainitut seikat mahdollistivat osaltaan myös Pöytätennisliiton kehittymisen yli sadan seuran kokoiseksi järjestöksi. Ennen kaikkea sisäliikuntapaikkojen lisääntymisellä lienee ollut pöytätenniksen olosuhdevaatimukset huomioon ottaen suuri merkitys. Kaiken kaikkiaan Pöytätennisliitto lähti vuoteen 1964 uusien tuulien alla. SVUL:oon liittyminen ja yhteistyö TUL:n kanssa olivat isoja muutoksia. Ne vaativat kykyä entistä avoimempaan ja laajempaan toimintaan.

4 HALLINTO MUUTOSTEN KOURISSA

Tässä luvussa käsittelen Suomen Pöytätennisliitossa tapahtuneita hallinnollisia muutoksia. Aluksi käyn läpi liiton organisaatiomuutokset, jonka jälkeen esittelen liitossa tapahtuneita henkilövalintoja.

4.1 Liiton hallinto-organisaatio kehittyy

Suomen Pöytätennisliitto toimi 1960-luvulla täysin luottamusmiesten ja vapaaehtoisten johdolla. Korkeinta toimeenpano- ja päätösvaltaa käytti liittohallitus, joka valittiin kevään vuosikokouksissa. Hallitus kokoontui kuitenkin melko harvoin eli noin kahden kuukauden välein. Suurin osa liiton toiminnasta tapahtui erilaisissa komiteoissa, joita johtivat hallituksen jäsenet.²⁹

Liiton alla toimivat alueelliset piirit, joita oli yhteensä viisi kappaletta: Helsinki, Turku, Tampere, Lahti ja Länsi-Uusimaa. Toiminta piireissä oli vaihtelevaa. Vahvin piireistä oli olosuhteiden ja pelaajamäärän ansiosta Helsingin piiri. Se ja Turun piiri olivat itsenäisiä järjestöjä, mikä sekoitti osaltaan piirien suhdetta liittoon.³⁰ Liittyminen Suomen Voimisteluliiton ja Urheiluliiton näkyi kuitenkin kaikkien piirien toiminnassa. Keväällä 1966 liiton alaisten piirien määrä muuttui SVUL:n mallin mukaisesti viidestä kahdeksaentoista.³¹ Tämä aiheutti monia vaikeuksia alueellisella tasolla. Esimerkiksi uuden jaon myötä muodostetussa Hämeen piirissä pöytätennisseurat veloitettiin liittymään myös SVUL:n piiritoimintaan, mikä oli vastoin alkuperäistä ajatusta. Lisäksi piirirajojen kanssa oli epäselvyyksiä monin paikoin.³²

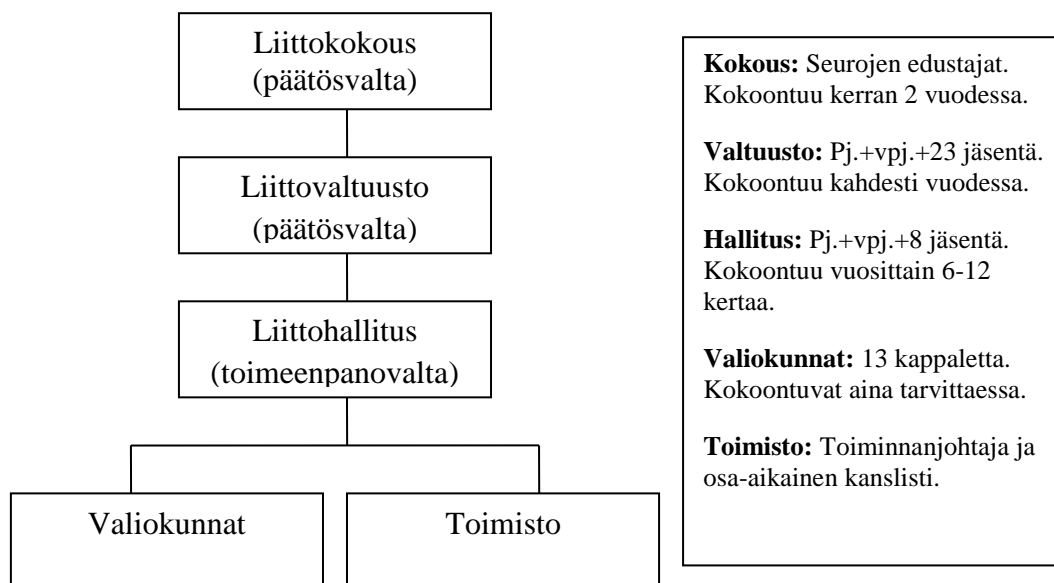
Uusi piirijako toi liitolle mukanaan monia positiivisia asioita, joista kenties tärkeimpänä 30 uutta jäsenseuraa. Vuoden 1966 lopulla pöytätennisseuroja olikin jo yhteensä 123. TUL:n seuroja näistä oli 17.³³ Vuosi 1966 säilyi seuramäärässä mitattuna parhaana vuotena aikavälillä 1964–1980. 1970-luvulla liiton jäsenseurojen määrä jäi alle sataan, vaikka erityisesti vuosikymmenen puolella välissä uusia pöytätennisseuroja tuli paljon. Huippuvuonna 1976 mukaan tuli 10 uutta seuraa.³⁴ Jäsenseurojen määrästä ei löytynyt joka vuodelta tarkkoja tietoja, joten syyt seurojen vähenemiseen 1960- ja 1970-lukujen taitteessa jäävät arvailujen varaan. Harrastajamäärien laskusta tämä ei johtunut.

SVUL:n ja TUL:n väliset suhteet aiheuttivat päänvaivaa Pöytätennisliitossa 1970-luvulla. Liiton vuoden 1970 toimintakertomuksessa tuotiin esiin huoli "suomalaisen urheiluelämän rikkinäisyydestä ja katto-organisaatioiden monilukuisuudesta". Katto-organisaatioiden taistelun nähtiin vaikuttavan ennen kaikkea pienempien lajiliittojen toimintaan.³⁵ SVUL:n ja TUL:n väliset suhteet olivat erityisen kireällä 1970-luvun alussa, mikä näkyi laajasti kansallisessa urheiluelämässä. Valtion urheiluneuvoston suunnittelujaosto oli käynyt läpi urheilujärjestöjen huonoja suhteita ja ehdottanut uuden Suomen Urheilun Keskusjärjestön perustamista. Ehdotus kuitenkin haudattiin pian TUL:n ja SVUL:n erimielisyyksiin. Valtakunnanliittojen välillä oli kytenyt jo vuosikymmenten ajan voimakas antipatia toisiaan kohtaan, eikä yhdistymistä nähty mahdollisena. Maan urheilukentän kehittämisen ja uusien toimintatapojen sijaan molemmat keskusjärjestöt keskittyivät piikittelemään toisiaan.³⁶ SPTL:n toiveissa oli eheytymisneuvottelujen saaminen päätökseen.³⁷ Toiveet olivat kuitenkin turhia, eikä eheytymistä nähty lopulta ennen 1990-lukua.³⁸

1970-luvun lopulla Pöytätennisliiton hallinnossa nähtiin isoja muutoksia. Syksyllä 1975 tehtiin esitys liiton ensimmäisestä päätoimisesta työntekijästä.³⁹ Helsingin Olympiastadionilla sijainneessa SPTL:n toimistossa oli työskennellyt puolipäiväisesti kanslisti 1960-luvulta asti, mutta hänen tehtävänsä rajoittuivat paperitöihin.⁴⁰ Liiton toiminta oli vuosikymmenen aikana paisunut sen verran, että hallituksessa nähtiin tarpeelliseksi palkata toiminnanjohtaja.⁴¹ Uusi toiminnanjohtaja aloitti tehtävässään 1. syyskuuta 1976. Toiminnanjohtajan päätehtäväksi määriteltiin lajin levittäminen ja taloudellisen pohjan vahvistaminen. Erityisesti valmennus- ja kilpailutoiminnan laajentaminen vaati uusia tulonlähteitä. Toimistotyöt olivat osa työnkuvaa, mutta niitä hoiti pääasiassa toimistossa jatkanut kanslisti.⁴²

Pöytätennisliitto sai vuodelle 1977 uudet säännöt, joiden perusteella sen tehtäväksi määriteltiin "valvoa ja ohjata maamme pöytätenniksen kehitystä ja olla niiden maassamme toimivien seurojen yhdyssiteenä, joiden keskuudessa harrastetaan pöytätennistä ja jotka kuuluvat liittoon." Samalla liittoon tehtiin merkittävä organisaatiomuutos (kuva 1). Liiton päättävänä elimenä jatkoi *liittokokous*, mutta sen päätettiin kokoontuvan jatkossa ainoastaan kerran kahdessa vuodessa. Liittokokouksessa olivat edelleen edustettuina kaikki Suomen pöytätennisseurat. Sen päätettiin valitsevan edustajat sekä liittohallitukseen että uuteen hallintoelimeen, *liittovaltuustoon*. 25 jäsenen liittovaltuusto tuli uutena tasona liiton organisaatioon liittokokouksen ja -hallituksen väliin. Valtuustoon tulivat edustetuiksi kaikki piirit, ja se kokoontui kahdesti vuodessa. Sen tehtäviä olivat muun muassa talousarvion ja toimintasuunnitelman hyväksyminen. *Liittohallitus* jatkoi muuten samaan tapaan kuin

aikaisemmin, mutta sen toimikaudeksi tuli kaksi vuotta.⁴³ Samalla kun liittotason organisaatio muuttui, piirien määrää vähennettiin 18:sta 11:een.⁴⁴

KUVA 1. SPTL:n organisaatio vuonna 1977.⁴⁵

Liittohallituksen alapuolella jatkoivat *valiokunnat*, joista vuosien aikana käytettiin myös nimityksiä komiteat ja toimikunnat. Ne vastasivat pitkälti liiton käytännön toiminnan pyörittämisestä. Valiokuntien määrä oli vaihdellut vuosien varrella huomattavasti. Vuonna 1964 valiokuntia oli peräti viisitoista, mutta vuosikymmenen lopulla niiden määrää päätettiin laskea toiminnan tehostamiseksi. Vuoteen 1970 mennessä valiokuntien lukumäärä oli enää seitsemän. Toisaalta vuonna 1980 niitä oli jälleen neljätoista liiton toiminnan laajentuessa. Muutoksia tapahtui myös valiokuntien tehtävissä vuosien varrella.

Tutkittavalla aikavälillä oli muutamia valiokuntia, jotka vaikuttivat kaikkien 17 toimintavuoden ajan. Näistä tärkein oli *työvaliokunta*, joka valmisteli hallituksen päätettäväksi menneitä asioita. Lisäksi se hoiti liittohallituksen kiireellisiä tehtäviä. *Sääntövaliokunnan* tehtävänä oli sääntöjen päivittäminen, ja niiden noudattamisen seuraaminen. *Halli- ja kalustovaliokunta* huolehti liiton vuokraamien pöytätennistilojen hoidosta ja valvonnasta sekä kaluston kunnosta ja hankinnasta. Aikakaudelle tyypillisesti mukana oli *naisvaliokunta*, joka pääasiallisesti keskittyi avustamaan juhla- ja palkintotilaisuuksien järjestelyissä myymällä muun muassa pääsylippuja, arpoja ja tarroja. 1970-luvulla se suunnitteli tytöille kohdennettua toimintaa. Neljän edellä mainitun ohella pysyvänä valiokuntana oli *koulutusvaliokunta*, joka tosin oli aika ajoin yhdistettynä *valmennusvaliokuntaan*. Ne vastasivat nimensä mukaisesti

liiton tarjoamasta koulutus- ja valmennustoiminnasta. Merkittävä asema oli myös *kilpailuvaliokunnalla*, joka toimi vuosia 1969 ja 1970 lukuun ottamatta koko ajan. Se vastasi kilpailutoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta, liiton järjestämien kilpailutilaisuuksien ja maaotteluiden johtamisesta sekä yleisen kilpailutoiminnan kehittamisestä.⁴⁶

Vuodet 1967–1970 tauolla ollut, mutta muun ajan toiminut *juhla- ja palkintovaliokunta* vastasi erilaisten palkintojen ja mitalien, liiton viirien ja ansiomerkkien hankinnasta ja säilyttämisestä. Se otti lisäksi osaa niiden luovuttamiseen järjestämässään juhlatilaisuuksissa. Vuonna 1969 perustettu *välineiden hyväksymisvaliokunta* teki pöytätennistarvikkeiden maahantuojiin ja valmistajien kanssa pelivälineiden hyväksymiseen liittyneet sopimukset ja valvoi hyväksymismaksujen suorittamista. Liiton aloitettua rankinglistojen julkaisemisen 1960-luvun lopulla perustettiin *rankingvaliokunta* hoitamaan listojen tekemistä. Edellä mainittujen valiokuntien lisäksi vuosien varrella vaikuttivat muun muassa *talous-, propaganda-, maaseutu-, tiedotus-, nappulaliiga- ja sarjavaluokunnat*.⁴⁷

Kaikki tapahtuneet muutokset hallinto-organisaatiossa heijastelivat koko toiminnan laajentumista. Kilpailullis-valmennukselliselle kaudelle tyypillisesti toiminta ammattimaistui ainakin jossain määrin 1970-luvulla.⁴⁸ Toiminnanjohtajan palkkaaminen ja organisaation vahventaminen kertovat omaa kieltään ammattimaistumisesta. Vaikka seurojen määrä ei lisääntynyt, lajin pariin tuli paljon uusia harrastajia. Eri elimien toimintakenttiä linjattiin selvemmin, ja esimerkiksi hallituksen ja valiokuntien toimintaa tehostettiin.

4.2 Vaihdoiksi johtohenkilöissä

Suomen Pöytätennisliiton puheenjohtajana toimi vuonna 1964 Curt Åkerberg. Hän oli toiminut virassaan vuodesta 1953 lähtien. Varapuheenjohtajana vaikutti Toivo Pöyry ja sihteerinä Runar Montell. Per Wendell oli tärkeällä rahastonhoitajan paikalla. Heidän lisäksi liittohallitukseen kuului yhteensä kahdeksan jäsentä.⁴⁹ 1960-luvun alkupuolella suurinta vaihtuvuutta hallituksessa nähtiin sihteerin paikalla. Liiton pitkäaikainen sihteeri ja 25-vuotishistoriikin kirjoittaja Runar Montell menehtyi yllättäen syksyllä 1964.⁵⁰ Uudeksi sihteeriksi valittiin Björn Finne, joka viihtyi lopulta paikalla ainoastaan vuoden. Vuoden 1966 liittokokouksessa sihteeriksi valittiin Veikko Elo. Muuten hallitus pysyi suurimmaksi osaksi ennallaan. Pientä vaihtuvuutta silti nähtiin ja vuosittain liittohallitukseen valittiin kahdesta kolmeen uutta jäsentä.⁵¹

KUVA 2. Suomen Pöytätennisiiton hallituksen kokous vuodelta 1973.⁵² Kuvassa vasemmalta lähtien Nilla Keva, Björn Hallbäck, Veikko Vihko, Sakari Sorjonen, Toivo Pöyry, Juha Ellonen, Matti Kolppanen ja Erik Löfberg

KUVA 3. Suomen Pöytätennisiiton 50-vuotisjuhla vuodelta 1988.⁵³ Kuvassa vasemmalla SPTL:n puheenjohtaja vuosilta 1953–1966 Curt Åkerberg, ja hänen vieressään puheenjohtajaksi vuonna 1975 valittu Esa Ellonen. Ellosen oikealla puolella liittovaltuuston puheenjohtaja Teuvo Komulainen ja varapuheenjohtaja Hannu Paanajärvi.

Vuoden 1967 liittokokous oli aiemmista vuosista poiketen melko riitainen, kun 14 vuotta suomalaista pöytätennistä johtanut Curt Åkerberg siirtyi sivuun vallan kahvasta.⁵⁴ Åkerberg oli useamman vuoden toivonut uutta puheenjohtajaa hänen omien työkiireidensä takia.⁵⁵ Johtoon valittiin kevään vuosikokouksessa hallituksen ulkopuolelta tullut Sakari Sorjonen (kuva 2). Hallituksessa tehtiin samana vuonna myös muita harvinaisen suuria henkilömuutoksia, sillä sen jäsenistä vaihtui lähes puolet. Sivuuun jäi muun muassa rahastonhoitaja Per Wendell, jonka tilalle tuli Matti Kolppanen.⁵⁶

Sihteerin paikalta jättäytynyt Veikko Elo kertoi lehdistölle suuntamassaan kirjeessä uuden puheenjohtajan valintaan liittyneistä epäselvyyksistä. Hänen mukaansa Åkerberg olisi harkinnut sittenkin ehdolle asettumista, mutta valintaviikolla selvinneiden epäselvyyksien takia hän jättäytyi pois. Hallituksessa useamman vuoden istunut Viljo Suominen oli Elon mukaan kuullut, että osa hallituksesta oli päättänyt hoitaa äänestyksen siten, että Åkerbergiä ei valita uudelleen. Toimintatavasta järkyttyneenä Suominen ja muut erovuorossa olleet jäsenet jättäytyivät hallituksesta pois.⁵⁷ Uutena jäsenenä hallitukseen valittu Nilla Keva myönsi "junttausta tapahtuneen". Syynä oli Kevan mukaan muutosten tarve liitossa. Samalla hän paheksui Elon lehdistökirjoittelua ja toivoi työrauhaa uudelle hallitukselle.⁵⁸

Hallitusvaihdosten lisäksi liiton toimistossa tapahtui muutoksia samana vuonna. Yli kymmenen vuoden ajan osa-aikaisena kanslistina toiminut Tuulikki Petterson vaihtui uuteen työntekijään. Samalla toimiston aukioloaikoja lyhennettiin säästösyistä puoleen, ja se oli auki enää kolmena päivänä viikossa neljän tunnin ajan.⁵⁹ Seuraavina vuosina kanslistin virkaa hoitivat useat eri henkilöt. Johtoportaan ei suuria muutoksia nähty yksittäisten hallituksen jäsenten vaihtumista lukuun ottamatta. Ainoastaan tuulisella sihteerin paikalla vaihtelivat vuosina 1967–1968 Jouko Siitonen, Björn Hallbäck ja Erik Löfberg. Näin neljän vuoden aikana sihteerin paikalla oli nähty kuusi eri miestä. Löfberg osoittautui kuitenkin pidempiaikaiseksi ratkaisuksi, ja hän oli sihteerinä vuoteen 1975 asti.⁶⁰

Talvella 1975 pöytätenniksen johtohenkilöt vaihtuivat. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Esa Ellonen, joka oli vaikuttanut Pöytätennisliiton hallituksessa jo 1960-luvun alkupuolella. Samalla liiton uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Usko Puustinen. Sihteerin paikan otti Kimmo Hovi. 1950-luvulta asti hallituksessa istunut Toivo Pöyry siirtyi hallituksen ulkopuolelle.⁶¹ Jo edellisenä vuonna rahastonhoitaja oli vaihtunut, kun Matti Kolppasen jäätyä pois hallituksesta Pirkko Vihko oli ottanut harteilleen talousasioista huolehtimisen.⁶² Kahden hallituskauden jälkeen Vihkon paikalle siirtyi Björn Hallbäck.⁶³

Esa Ellonen ja Usko Puustinen jatkoivat liiton johdossa 1980-luvulle asti.⁶⁴ Ellonen sai tärkeän kansainvälisen vastuutehtävän syksyllä 1977, kun hänet valittiin Pohjoismaisen Pöytätennisunionin puheenjohtajaksi. Tämä mahdollisti pohjoismaisen yhteistyön kehittämisen ja suomalaisten äänen tuomisen esiin paremmin Euroopan tasolla.⁶⁵ Vuonna 1977 perustetun liittovaltuuston puheenjohtajana toimi vuosina 1977–1980 Teuvo Komulainen ja varapuheenjohtajana Hannu Paanajärvi.⁶⁶

Pöytätennisväen keskuudessa keskusteltiin jo 1970-luvun alussa toiminnanjohtajan palkkaamisesta.⁶⁷ Liiton ensimmäinen päätoiminen työpaikka avattiin hakuun vuonna 1976. Toiminnanjohtajana aloitti 1. syyskuuta 1976 24-vuotias kauppatieteiden kandidaatti Erkki Alaja, jolla ei ollut taustaa lajin parissa.⁶⁸ Reilun kolmen vuoden ajan Alaja työskenteli toiminnanjohtajana, jonka jälkeen hän siirtyi töihin Suomen Voimisteluliittoon.⁶⁹ Hänen seuraajakseen valittiin keväällä 1980 kauppatieteiden maisteri Kari Aarnio, joka ehti työskennellä toimistolla ainoastaan muutaman kuukauden. Syksyllä 1980 liiton toiminnanjohtajaksi valittiin 44-vuotias humanististen tieteiden kandidaatti Gösta Wahlström. Toisin kuin kahdella aiemmalla toiminnanjohtajalla, hänellä oli kokemusta pöytätenniksestä. Hän oli muun muassa toiminut vantaalaisen pöytätennisseura TIP-70:n puheenjohtajana.⁷⁰

Johtohenkilöiden lisäksi pitkään hallituksessa istui useita henkilöitä. Torkel Grefberg oli tarkasteluajanjaksolla jäsenenä neljäntoista (1967–1980), Bengt Ahti kahdentoista (1969–1980), Juha Ellonen kahdeksan (1973–1980) ja Nilla Keva seitsemän (1967–1973) kauden ajan. Kaikki vuosina 1964–1980 hallituksessa vaikuttaneet henkilöt löytyvät tämän tutkielman lopussa olevasta taulukosta (liite 1). Merkittävä huomio hallituksen sukupuolijakaumassa on naisten pieni määrä. 17 vuoden tarkasteluajanjaksolla hallituksessa istui ainoastaan yksi nainen, Pirkko Vihko. Hänkin viihtyi suomalaisen pöytätenniksen tärkeimmässä päättävässä elimessä vain kahden kauden ajan.

Vuodet 1964–1980 voidaan jakaa Suomen Pöytätennisliitossa kolmeen ajanjaksoon puheenjohtajien mukaan: Åkerbergin, Sorjosen ja Ellosen aikaan. Åkerbergin ja Sorjosen aikakaudella liitossa oli huomattavissa jonkin verran eripuraisuutta. 1960-luvun useat sihteerin vaihdokset näkyivät paikoitellen muun muassa pöytäkirjojen tason vaihtelussa. Esa Ellosen puheenjohtajakaudella tehtiin liiton kannalta hallinnossa merkittäviä päätöksiä. Toiminnanjohtajan palkkaaminen ja hallintorakenteiden uudistaminen mahdollistavat liitolle paremmat mahdollisuudet toimia ammattimaisemmin. Uudistukset näkyivät liiton toiminnan kehittymisenä 1970-luvun lopulla.

5 PÖYTÄTENNISTÄ LEVITTÄMÄSSÄ

Tässä luvussa käsittelen SPTL:n tekemää työtä pöytätenniksen harrastajamäärien kasvattamiseksi ja näkyvyyden lisäämiseksi. Käyn läpi lajin saamaa mediajulkisuutta ennen kaikkea television kautta.

Suomen Pöytätennisliitossa toimi vuosina 1964–1966 sekä 1970-luvun alkupuolella propagandakomitea, jonka tehtävänä oli pohtia miten lajin suosiota saataisiin lisättyä.⁷¹ 1960-luvun alussa pöytätennis alkoi saada näkyvyyttä televisiossa, jota pidettiin lajin levittämisen kannalta parhaana mediavälineenä. Ensimmäisen kerran pöytätennistä nähtiin suomalaisessa TV:ssä syksyllä 1963, kun Yleisradio näytti lyhyen koosteen Prahan MM-kilpailujen loppuotteluista. Samana syksynä nähtiin kaksi tuntia kestänyt lähetys Helsingissä pidetyistä kansallisen mestariluokan kilpailuista. Seuraavana vuonna televisio-lähetyksiä oli jo neljä. Yhteensä ruutu-aikaa kertyi kuusi tuntia. Pöytätennis keräsi paljon katsojia, sillä esimerkiksi Suomi–Norja -maaottelua seurasi noin 400 000 silmäparia. TV:llä oli tärkeä merkitys liiton talouden kannalta 1960-luvulla. Parhaimmillaan vuonna 1965 TV:stä saadut tulot kattoivat yli 10 prosenttia liiton kaikista menoista.⁷²

Television takia kilpailuihin oltiin valmiita tekemään muutoksia. Ruutuun päässeet mestariluokan kilpailut aloitettiin pöytätennishallilla, mutta televisiointia varten loppupelit pelattiin Yleisradion studiossa. Kuuluisa urheilutoimittaja Juha Jokinen toimi virallisena pöytätenniselostajana ja edesauttoi omalta osaltaan lajin pääsyä näkösäätöihin. Asiaa auttoi myös se, että Jokinen kuului Pöytätennisliiton propagandakomiteaan.⁷³ Vuonna 1970 Yleisradio esitti Pöytätenniskoulu-nimistä TV-sarjaa, jossa opetettiin lajin alkeita. Pöytätennis pysyi TV-ruuduissa joitain poikkeusvuosia lukuun ottamatta 1970-luvun loppuun asti.⁷⁴

Tärkeässä roolissa lajin levittämisessä oli television rinnalla Pöytätennis-lehti. Lehti ilmestyi (ja ilmestyy edelleen) neljä kertaa vuodessa, ja sitä jaettiin kaikille harrastajille. Lehden avulla liitto saattoi tiedottaa ajankohtaisista asioista ja julkaista pöytätennikseen liittyviä uutisia niin kotimaasta kuin ulkomailta. Liiton henkilöiden tekemien kirjoitusten lisäksi lehdessä julkaistiin lukijoiden kirjoituksia. Lehden päätoimittajina toimivat vuosina 1964–1980 Curt Åkerberg, Matti Vesterinen, Nilla Keva, Matti Kolppanen ja Bengt Ahti. Lehden taso nousi selkeästi viimeksi mainitun tullessa päätoimittajaksi vuonna 1976. Sivumäärä kaksinkertaistui 30 sivusta 60:een ja juttujen sisältö monipuolistui. Samoihin aikoihin lehteä alettiin jakaa liiton tärkeimmille yhteistyökumppaneille.⁷⁵

Pöytätennis oli korostetusti pääkaupunkiseudun laji 1960-luvulla. Tuolloin liitossa toiminut maaseutukomitea mietti erilaisia tapoja lajin suosion kasvattamiseen pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Maaseudulle lajia yritettiin levittää järjestämällä monilla Etelä-Suomen ulkopuolisilla paikkakunnilla "opetus- ja propagandatilaisuuksia". Niissä liiton valiopelaajat ja kouluttajat kävivät kertomassa pöytätenniksen saloista. Tavoitteena oli saada laji levitettyä koko maahan. Liitto päätti kesällä 1970 olla lähettämättä joukkuetta Nagoyan MM-kilpailuihin, ja käyttää siitä säästetyt rahat maaseutupropagandaan.⁷⁶ Suurin yleisö propagandatilaisuuksille saatiin silti Helsingissä. SVUL:n järjestämien Suurkisojen aikaan kesällä 1966 SPTL järjesti Messuhallissa näytöstilaisuuden, joka keräsi lähemmäs 2000 katsojaa. Suurkisoissa liitto pyrki pääsemään muutenkin näkyviin. Se muun muassa järjesti kilpailuja ja rohkaisi jäseniään osallistumaan kisojen viralliseen marssiin.⁷⁷

Kesäkuussa 1975 liiton propagandakomitean järjestämässä tapaamisessa pohdittiin suuria linjanvetoja. Pohdinnassa oli miten pöytätennistä tulisi markkinoida suurelle yleisölle. Paikalla oli keskeisiä henkilöitä Pöytätennisliiton hallituksesta puheenjohtaja Esa Ellosen johdolla. Lisäksi tapaamiseen osallistui muutamia liiton ulkopuolisia henkilöitä, kuten kansanedustaja Ralf Friberg. Joukko päätyi seuraavanlaiseen listaan pöytätenniksen ominaisuuksista, jonka pohjalta lajia päätettiin alkaa viemään eteenpäin:

- Kustannuksiltaan halpa urheilulaji, jonka parissa viihdytään ja saadaan ystäviä
- Riskivapaa harrastusmuoto, jossa vammautumiset harvinaisia
- Kunnan kohotus jo lyhytaikaisellakin harrastamisella
- Laji sopii kaikenikäisille
- Laji on erittäin kansainvälinen
- Harrastusmahdollisuudet ympärivuotisia
- Laji, jossa hyödynnetään ohjelmoitua valmennusta
- Mahdollisuus kansainväliseen menestykseen
- SVUL:n yksilöurheiluliittojen joukossa sijoittuminen keskiarvoisesti sijalle yhdeksän eri toimintatekijöitä arvioidessa

KUVA 4. Suomalaisen pöytätenniksen johtoa vierailulla presidentin linnassa vuonna 1975. Kuvassa vasemmalta lähtien Esa Ellonen, Pirkko Vihko, Toivo Pöyry, Usko Puustinen, Kimmo Hovi, Bengt Ahti, Juha Ellonen ja presidentti Urho Kekkonen.⁷⁸

Lajin levittämisessä korostettiin ennen kaikkea suunnitelmallisuutta ja oikeita kanavia, kuten lehdistöä, televisiota ja PR-tilaisuuksia. Tapaamisessa pohdittiin myös syitä, miksi pöytätenniksen arvostus ei ollut noussut Suomessa kovin korkealle tasolle. Yhdeksi tekijäksi nähtiin se, että "suomalaiset eivät innostu lajista, jossa häviöjä kaksintaistelutilanteen jälkeen selviytyy ainoastaan henkisellä takaiskulla". Keskusteltua herätti myös massa- ja huippu-urheilun suhde. Yleisten rahanjakoperusteiden todettiin olevan menossa massaurheilun suuntaan, vaikka jakoperusteet nojasivatkin vahvasti vielä kansainväliseen menestykseen.⁷⁹

Kenties tämän tapaamisen johdosta pöytätennis alkoi seuraavina vuosina saada entistä enemmän näkyvyyttä. Syksyllä 1975 Helsingissä järjestettyjen Pohjoismaiden mestaruuskilpailujen suojelijaksi saatiin tasavallan presidentti Urho Kekkonen. Kekkonen kutsui samalla SPTL:n edustajat presidentinlinnaan vastaanotolle (kuva 4). PM-kilpailuista näytettiin televisiossa parin tunnin lähetys, ja turnaus sai laajaa julkisuutta lehdistössä.⁸⁰ Vielä suurempaa medianäkyvyyttä tuli syksyllä 1977, kun Kiinan pöytätennismaajoukkue oli Suomessa kuuden päivän mittaisella kilpailukiertueella. Helsingissä, Porvoossa, Tampereella, Turussa ja Vantaalla parhaita suomalaisia vastaan pelanneet kiinalaiset vetivät katsomot

täyteen lähes joka paikkakunnalla. Helsingissä heidän otteitaan seurasi paikanpäällä yli 1000 katsojaa. Lehdissä ja televisiossa seurattiin päivittäin vierailun kulkua.⁸¹

Muista tempauksista voidaan mainita ainakin liiton eduskuntaan lahjoittama pöytätennistipöytä, jonka avulla pyrittiin saada valtaapitäviä innostumaan lajista.⁸² 1970-luvun lopun tärkein saavutus oli pingispöytien saaminen koulujen valtionapuun kuuluvaksi, mikä mahdollisti pöytätennistin integroimisen paremmin mukaan koululiikuntaan.⁸³ Pöytätennistin saama huomio näkyi harrastajamäärissä. Vuoden 1978 alussa pöytätennistille oli arviolta 20 000 harrastajaa, kun vastaava luku edellisen vuosikymmenen lopulla oli ollut vain reilut 10 000.⁸⁴

Kilpailullis-valmennukselliselle kaudelle tyypillistä oli lajien välinen kilpailu. Kilpailua käytiin paitsi harrastajista myös tukirahoista.⁸⁵ Pienistä resursseistaan huolimatta SPTL onnistui viemään lajia alkuperäisten keskusten eli Helsingin ja Turun ulkopuolelle. 1960- ja 1970-luvuilla syntyi useita seuroja pieniin maaseutukuntiin.⁸⁶ Vaikka edellisessä kappaleessa esitetty arvio pöytätennistiharrastajien kaksinkertaistumisesta on tehty suuntaa-antavien lukujen pohjalta, voidaan olla varmoja harrastajamäärien selkeästä kasvamisesta 1970-luvulla. Se kertoo liiton lajin levittämisen eteen tehdyn työn onnistumisesta. Laaja näkyvyys mediassa, ennen kaikkea televisiossa, kasvatti tietoisuutta lajista. Pöytätennistin leviämisen kulmakiviä olivat lisäksi omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen sekä pienten resurssien käyttö oikeisiin kohteisiin.

6 OLOSUHTEET PARANEVAT JA VALMENNUSTA LINJATAAN

Tässä luvussa tarkastelen aluksi pöytätenniksen kilpailu- ja harjoitteluolosuhteita. Keskityn lähinnä SPTL:n pääkaupunkiseudulla tarjoamiin pöytätennishalleihin. Sen jälkeen käyn läpi, mitä eri leirejä liitto tarjosi 1960- ja 1970-luvuilla. Lopuksi selvitän, miten pöytätennisvalmennus hoidettiin liiton osalta ja minkälainen organisaatio sen ympärillä toimi.

6.1 Hallitilanne paranee pääkaupunkiseudulla

SPTL:n tarjoamat peli- ja harjoitteluolosuhteet eivät olleet parhaalla mahdollisella tasolla 1960-luvulla. Liitolla oli käytössään Helsingin Olympiastadionilla kaksi hallia. Hallit olivat pieniä, eikä niihin mahtunut yhteensä kuin yhdeksän pöytää. Pöytien vähyyden lisäksi ongelmia tuotti pelitila, joka ei täyttänyt virallisia kilpailuvaatimuksia.⁸⁷ Hallit olivat vuokrattuina iltapäivisin toiminimille, jotka käyttivät niitä omien kilpailujensa pelipaikkana. Iltaisin hallit olivat pöytätennisseurojen käytössä. Stadionin tilojen lisäksi liiton edustuspeleille oli kahdesti viikossa vuokrattuna Meilahden kansakoulun liikuntatilat.⁸⁸

Merkittävä muutos saatiin vuonna 1970, kun Helsingin Ruskeasuolle avattiin uusi pöytätennishalli. Kansainväliset mitat täyttäneeseen halliin tuli 16 uutta pöytätennispöytää, jonka lisäksi pöytien väliin saatiin myös sääntöjen edellyttämät aitaukset. Erona Stadionin tiloihin oli se, että Ruskeasuolla oli pelitilan ohella laajat katsomotilat. Halli oli pelaajien käytössä aluksi ainoastaan talvikaudella. Se oli auki viiden tunnin ajan joka arkipäivä.⁸⁹ Parin vuoden jälkeen mahdollistui myös hallin käyttäminen kesällä. Yleensä halli oli auki arkipäivisin muutaman tunnin ajan.⁹⁰ Harrastajamäärien kasvaessa tuli tarvetta jälleen uusille tiloille. Uimastadionin pukuhuonetiloihin saatiin vuonna 1977 talven ajaksi 11 pöytää.⁹¹ Pääkaupunkiseudun ulkopuolella monissa kaupungeissa pelipaikoista oli huutava pula.⁹²

1970-luvun lopulla Helsingissä oli Ruskeasuon hallin sekä Olympia- ja Uimastadionin tilojen ansiosta melko paljon pelipaikkoja. Erityisesti Ruskeasuon pöytätennishallin saamisella oli lajin kehityksen kannalta suuri merkitys. Se mahdollisti entistä isompien kilpailujen järjestämisen ja laadukkaamman harjoitteluympäristön tarjoamisen kasvavalle pelaajamassalle. Se vankisti samalla entisestään Helsingin asemaa Suomen tärkeimpänä pöytätenniskaupunkina.

6.2 Leirit keräävät suosiota

Liiton leiritoiminta oli alkanut jo 1950-luvulla, jolloin tärkeimmäksi leiripaikaksi muodostui Pajulahden urheiluopisto.⁹³ 1960-luvulla leirejä järjestettiin muutaman kerran vuodessa. Yleensä ne sijoittuivat kilpailukauden ulkopuolelle eli kesäkuukausille.⁹⁴ Vuonna 1964 liitto järjesti yhteensä neljä leiriä. Edustuspelaajille järjestettiin kaksi kolmen päivän leiriä, joissa liitto vastasi pelaajien ylläpidosta täysin. Valmentajana toimi ruotsalainen, paikallisia pöytätennishuippuja valmentanut Lars Holmö. Junioreille tarkoitettulle neljän päivän leirille otettiin yhteensä 15 pelaajaa, joiden kuluista SPTL kustansi puolet. Lisäksi Pajulahdella järjestettiin kuuden päivän mittainen, osallistujien itse maksama yleinen leiri. Tälle kaikille halukkaille vapaalle leirille osallistui 30 pelaajaa, joten se oli osallistujamäärällä mitattuna kaikista suurin.⁹⁵

1960-luvun lopulla alkanut valmennukseen panostaminen näkyi siinä, että Pajulahdella alettiin järjestää kaksi päivää kestäneitä valmentajakursseja. Kahden ensimmäisen vuoden ajan leiri oli valmentajille maksullinen, mikä vähensi osaltaan osallistumisinnostusta. Valmentajakurssin osallistujamäärä lähti kasvuun, kun liitto alkoi maksaa leirin kuluja.⁹⁶ Esimerkiksi vuonna 1976 leirille osallistui jo 33 valmennuksesta kiinnostunutta henkilöä ympäri Suomea.⁹⁷

Pajulahden juniorileirin osallistujamäärät lisääntyivät huomattavasti 1970-luvulla. Vuonna 1975 junioreille pidettiin kaksi eri leiriä: alle 17-vuotiaille ja alle 14-vuotiaille. Seuraavana vuonna lisäksi tuli vielä alle 20-vuotiaiden leiri, jolle osallistui jo reilusti yli 100 pelaajaa.⁹⁸ Juniorileirien suosio kasvoi jatkuvasti, mutta kaikille avoin yleinen leiri ei enää 1970-luvulla herättänyt suurta kiinnostusta.⁹⁹

Tärkein kansainvälinen leiritapahtuma oli pohjoismaisen juniorileiri, johon osallistui pelaajia Suomesta, Ruotsista, Tanskasta ja Norjasta. Yleensä edustettuina olivat jokaisen osallistujamaan nuorista pelaajista muutama paras.¹⁰⁰ Tämän lisäksi monet suomalaiset huippujuniorit kävivät Ruotsissa leireilemässä. Esimerkiksi vuonna 1975 liitto oli pohjoismaisen juniorileirin lisäksi järjestämässä kolmea Ruotsiin suuntautunutta junioreiden leirimatkaa.¹⁰¹ Liitossa pyrittiin pitämään hyvät välit naapurimaahamme, jonka valmennustoiminta tiedettiin korkealuokkaiseksi. Kansainvälinen leiritoiminta ja kovat harjoitusvastustajat antoivat junioreille mahdollisuuden kehittyä Suomen oloja paremmin.

6.3 Valmennus organisoituu

1960-luvulla Suomen Pöytätennisliitolla ei ollut selkeää valmennusorganisaatiota. Jonkinasteinen koulutusohjelma oli kuitenkin käytössä. Maajoukkuepelaajat harjoittelivat aika ajoin yhdessä Pajulahdella ja Helsingissä. Osalla pelaajista oli mahdollisuus osallistua ulkomailla leireille ja kilpailuihin, mutta pääasiassa he joutuivat rahoittamaan tämän itse. Parhaat pelaajat harjoittelivat määrällisesti paljon, joidenkin arvioiden mukaan jopa 4–5 tuntia päivässä.¹⁰²

1960-luvulla Suomessa vieraili useita ulkomaisia valmentajia. Ruotsalaisista huippunimistä voidaan mainita Lars Holmö sekä joukkuekilpailun ja nelinpelin maailmanmestari Kjell Johansson. Vuonna 1964 maassamme vieraili pöytätenniksen legendoihin kuuluva englantilainen 15-kertainen maailmanmestari Victor Barna. Kahden päivän aikana hän opetti ja piti näytöksiä suomalaisille pelaajille.¹⁰³ Vastaavanlaisen mutta pidemmän visiitin teki vuonna 1969 japanilainen valmentaja Hajime Kagimoto, joka viipyi Suomessa viisi viikkoa. Edullisen vierailun mahdollisti liiton useamman vuoden esityö.

Kagimoton vierailuvuonna liiton koulutusvaliokunta muuttui koulutus- ja valmennusvaliokunnaksi.¹⁰⁴ Vuonna 1970 moninkertainen SM-mitalisti Tapio Penttilä kirjoitti Pöytätennis-lehdessä valmennuksen huonosta tasosta. Hän valitteli leirien puutetta, ja totesi ettei valmennukseen kiinnitetä mitään huomiota. Hänen mukaansa "muunmaalaiset olivat leireillä ja keskittyivät kisoihin, kun suomalaiset keskittyivät tulevan sunnuntain kilpailuihin kohtaamaan jälleen kerran toisensa".¹⁰⁵ Seuraavina vuosina Pöytätennisliitto otti kritiikistä opikseen ja alkoi panostaa valmennukseen. Valmennus- ja koulutustoimintaa tehostettiin erityisesti junioripelaajien kohdalla. Myös edustuspelaajille alettiin tehdä harjoitusohjelmia, mikä ei kaikkia pelaajia miellyttänyt. Liitto päätti silti pitää linjansa ja jätti muutamia harjoittelusta kieltäytyneitä pelaajia edustustoiminnan ulkopuolelle.¹⁰⁶ Vuonna 1973 liiton tekemä edustus- ja junioripelaajien harjoitusohjelma laajennettiin kesälle. Se piti sisällään lajiharjoittelun lisäksi fyysistä harjoittelua¹⁰⁷

Seuraava vuonna ohjelmoiduksi harjoitteluksi kutsuttua treeniä kehitettiin ja painopistettä siirrettiin entistä enemmän junioripelaajiin. Osa edustuspelaajista suhtautui edelleen nihkeästi harjoitusohjelmiin, kun taas juniorit osallistuivat innokkaasti harjoituksiin.¹⁰⁸ Tehdyt ohjelmat oli tarkoitettu huipulle tähtääville pelaajille. Harjoittelua pyrittiin suunnittelemaan eteenpäin

viikko-, kuukausi- ja vuositasolla. Pitkän tähtäimen suunnitelmia haluttiin tehdä jopa kymmenen vuoden päähän.¹⁰⁹ Valmennuksen kunnollista laajentamista esti varojen puute.¹¹⁰

Kesällä 1974 käynnistettiin Suomen Pöytätennisliiton koulutus- ja valmennustoiminnan organisoiminen.¹¹¹ Organisoituminen ei onnistunut kuitenkaan käden käänteessä. Vuonna 1977 liiton valmennusorganisaatioon kuuluivat maajoukkueiden vastuulliset vetäjät, joiden tehtävänä oli pelaajien harjoitusohjelman suunnittelu ja toteutus, maajoukkueleirien järjestäminen ja valmentajana toimiminen maaotteluissa. Heidän yläpuolellaan oli valmennuspäällikkö. Kukaan edellä mainituista ei saanut palkkaa.¹¹²

SVUL:n valmentajakoulutusjärjestelmään siirryttiin Pöytätennisliitossa vuonna 1978. Valmentajat saivat lajitiedon lisäksi perustietoa urheiluvalmennuksesta. Valmentajakoulutukseen osallistuneiden henkilöiden täytyi osallistua Pöytätennisliiton koulutusten ohella SVUL:n yleisiin koulutuksiin. Pöytätenniksen valmentajakoulutuksen järjestämistä varten maa jaettiin neljään alueeseen, joissa kussakin oli yksi aluevalmentaja. Merkittävimpiä tehtäviä aluevalmentajille olivat seuravalmentajien kouluttaminen ja lajin tunnetuksi tekeminen. Aluevalmentajan tehtävänä oli myös leiritoiminnan järjestäminen. Alue- ja maajoukkuevalmentajien koordinaattorina jatkoi liiton valmennuspäällikkö, jonka vastuualue samalla kasvoi. Palkattomana pysyneeseen toimeen nimettiin Kimmo Hovi.¹¹³ Valmennuskoulutus käynnistyi melko kivuttomasti, ja kursseille osallistui heti ensimmäisinä vuosina melko paljon väkeä.¹¹⁴

Valmennuksen organisoituminen ja "vakavoituminen" oli erittäin tyypillistä koko suomalaisessa urheilukulttuurissa 1970-luvulla. Se oli yksi kilpailullis-valmennuksellisen kauden merkittävimmistä muutoslinjoista. Valmennustieto jakaantui yleiseen valmennusoppiin ja lajikohtaiseen valmennustietoon. Itkonen (1996) kuvaa valmennuksen muutosta sanoilla yhteiskunnallistuminen ja tieteellistyminen. Yhteiskunnallistumisella hän tarkoitti yhteiskunnan varojen käyttämistä laajasti urheilun hyväksi. Tieteellistyminen viittasi useiden eri tieteenalojen siirtymiseen urheiluvalmennuksen tueksi.¹¹⁵ Pöytätennisliitto noudatteli yllättävänkin paljon näitä koko suomalaista urheilua koskettaneita linjauksia.

Valmennuksen organisoituminen mahdollisti pelaajien kehityksen ja 1970-luvun lopulla nähdyn tason harppauksen kilpailutoiminnassa.

7 KILPAILUTOIMINNAN TASO NOUSEE

Tässä luvussa pureudun ensin Suomen Pöytätennisliiton järjestämään kilpailutoimintaan kotimaassa. Sen jälkeen tutkin suomalaisten kansainvälistä menestystä suurimmissa kansainvälisissä kilpailuissa, joilla tarkoitan lähinnä EM- ja MM-tasoa.

7.1 Kotimaiset kilpailut monipuolistuvat

Pöytätenniksen kotimaiseen kilpailutoimintaan tuli kaksi merkittävää uutuutta 1960-luvulla. Ensimmäinen oli pelaajien paremmuusjärjestykseen laittaminen pistejärjestelmän avulla. 1960-luvun puoleenväliin asti rankingjärjestys määräytyi täysin kaksinpelin SM-kilpailujen mukaan.¹¹⁶ Pöytätennis-lehden numerossa 1/1966 Torkel Grefberg ehdotti siirtymistä pistejärjestelmään, jossa pelaajien väliset ottelut pisteytettäisiin. Tämä mahdollisti Grefbergin mukaan Suomen parhaiden pelaajien absoluuttisemman listaamisen. Samalla hän esitti oman näkemyksensä maamme parhaista pelaajista.¹¹⁷ Parin vuoden ajan Pöytätennis-lehden sivuilla nähtiin satunnaisesti epävirallisia listauksia.¹¹⁸ Virallisesti liitto siirtyi rankinglistoissa pistejärjestelmään vuonna 1968. Rankinglistojen päivittämiseen luotiin oma valiokunta.¹¹⁹

Toinen iso uudistus tapahtui kilpailukalenterissa kaudella 1965–1966, kun liiton järjestämät valtakunnalliset joukkuesarjat käynnistyivät. Sarjapelit pelattiin kahdella tasolla. *Mestaruussarjassa* oli mukana kuusi joukkuetta, jotka ratkaisivat Suomen mestaruuden kaksinkertaisella runkosarjalla. Ensimmäisen mestaruussarjan voitti Turun Toverit häviämättä kaudella yhtään peliä. Sarjaporraasta alempana *Suomi-sarjassa* oli mukana 21 joukkuetta, jotka oli jaettu viiteen lohkoon.¹²⁰ Seuraavalle kaudelle mestaruussarjan joukkuemäärää päätettiin nostaa kahdeksaan, jolloin jokainen joukkue pelasi neljätoista ottelua. Samalla vakiintui käytäntö, jossa kaksi sarjan huonointa joukkuetta putosi Suomi-sarjaan. Pudonneiden joukkueiden tilalle nousi Suomi-sarjan kaksi parasta joukkuetta.¹²¹

1960-luvulla joukkuesarjan joukkuemäärät vaihtelivat 27 ja 36 joukkueen välillä. Kaudelle 1970–1971 Suomi-sarjan alapuolelle lisättiin uusi sarjaporras eli maakuntasarja. Suomi-sarja pelattiin 16 joukkueen kesken kahdessa kahdeksan joukkueen lohossa. Loput joukkueet sijoitettiin uuteen *maakuntasarjaan*, joka jaettiin kuuteen lohkoon maantieteellisen sijainnin perusteella. Uuden sarjaportaan lanseeraaminen onnistui hyvin, ja joukkuesarjoihin saatiin

ennätysmäiset 51 joukkuetta.¹²² Joukkueita ilmaantui lisää tästä lähin vuosittain. Kaudella 1976–1977 jo 79 joukkuetta osallistui sarjaotteluihin. Seuraavana vuonna päätettiin suosion kasvaessa perustaa jälleen uusi sarjataso. Samalla koko sarjajärjestelmää muutettiin hieman. Mestaruussarja pysyi ennallaan, mutta Suomi-sarja nimettiin *1-divisioonaksi*. Maakuntasarjan nimeksi muutettiin *2-divisioona*, ja sen joukkuemäärä supistettiin 32:een. 2-divisioona pelattiin neljässä lohossa, joista jokaiseen tuli kahdeksan joukkuetta. Uusi *3-divisioona* oli nyt alin sarjataso. Sarjauudistuksen myötä joukkueita oli mukana ensimmäistä kertaa yli sata, tarkan luvun ollessa 103. Seuraavina vuosina tuosta huippulukemasta jäätiin hieman, mutta lukema pysyi silti reilusti yli 90:ssä.¹²³

Vuosina 1965–1980 ehdittiin Mestaruussarjaa pelata yhteensä 15 kautta. Menestynein joukkue oli helsinkiläinen Stiga neljällä mestaruudella. Kolmeen mestaruuteen ylsivät samoin Helsingistä tulleet Wega ja BK. Vantaalainen TIP-70 saalisti kaksi ykkössijaa, kun taas Turun Toverit, Kosken Kaiku ja Vuosaaren Viikingit saivat kukin tyytyä nostelemaan mestaruuskannua kertaalleen. Ainoat kaikilla 15 kaudella pelanneet joukkueet olivat Wega ja helsinkiläinen Otso.¹²⁴ Kausien 1965–1980 mestaruussarjan täydelliset sarjataulukot löytyvät tutkielman liitteistä (liite 2).

Vuosien 1964 ja 1980 välillä liiton järjestämistä kotimaisista kisoista merkittävimpiä olivat henkilökohtaiset Suomen mestaruuskilpailut. Virallisia SM-mitaleja jaettiin useassa luokassa. Esimerkiksi vuonna 1971 SM-kilpailut järjestettiin *miesten kaksinpelissä* (yleinen luokka sekä A-, B- ja C-luokka), *naisten kaksinpelissä* (yleinen luokka ja B-luokka), *miesten nelinpelissä* (yleinen luokka ja BC-luokka), *naisten nelinpelissä*, *sekanelinpelissä*, *poika- ja tyttöjunioreiden kaksinpelissä*, *alle 14-vuotiaiden tyttöjen ja poikien kaksinpelissä* sekä *ikämiesten kaksin- ja nelinpelissä*.¹²⁵ Uusia tulokkaita 1960-luvun alkuvuosiin verrattuna olivat alle 14-vuotiaiden kilpailut sekä kaksinpelin alimmat luokat.¹²⁶ Lisäksi SM-mitaleja jaettiin *miesten ja naisten joukkue-cupissa*.¹²⁷

SM-kilpailujen miesten ja naisten kaksinpelissä oli muutamia useampaan mestaruuteen yltäneitä urheilijoita. Miesten menestynein oli viisi mestaruutta voittanut Tapio Penttilä (1964–1966, 1968–1969). 1970-luvun lopun huippupelaaja Jarmo Jokinen voitti neljä SM-kultaa (1976–1978, 1980). Kolme kertaa korkeimmalle korokkeelle nousi Seppo Elsinen (1971, 1973, 1975) ja kahdesti Martti Autio (1974, 1979). Naisissa 1960-luvun suvereeni valti oli Liisa Järvenpää yhdeksällä voitollaan (1964–1971, 1974). Maija Nieminen saalisti kolme mestaruutta (1972–1973, 1975), kun taas Grefbergin sisarukset Monica ja Sonja saivat

molemmat kaksi mestaruutta (Monica 1976–1977 ja Sonja 1978–1979).¹²⁸ Kaikki aikuisten SM-päätuokkien voittajat löytyvät tutkielman lopusta (liite 3).

Mestaruussarjan ja SM-kilpailujen lisäksi Suomen huiput ottivat mittaa toisistaan kotimaassa mestariluokan kilpailuissa, joita oli järjestetty 1950-luvulta lähtien.¹²⁹ Mestaruiluokan rinnalle tulivat vuonna 1978 GP-kilpailut. Molempien tarkoituksena oli tarjota parhaille suomalaisille pelaajille hyviä ja tasokkaita pelejä. Vuonna 1980 Suomeen saatiin ensimmäinen kovan luokan kansainvälinen kilpailu, kun liitto alkoi järjestää Finlandia Openia. Vaikka ensimmäisellä kerralla kilpailu ei kerännyt aivan niin paljon kansainvälisiä nimiä kuin liitto toivoi, oli se kuitenkin uusi tuulahdus suomalaisen pöytätenniksen kilpailukalenterissa.¹³⁰

Matalamman tason kilpailutoimintaa edustivat eri paikkakunnilla järjestetyt toiminimikilpailut. Niihin osallistuivat yritykset ja muut työyhteisöt. Erityisesti Helsingin toiminimikilpailut saavuttivat laajan suosion. Mukana nähtiin vuosien varrella muun muassa Yleisradion ja Eduskunnan joukkueet. Vuonna 1970 liitto arvioi kaikissa maan toiminimikilpailuissa olevan 350 joukkuetta ja yli 2000 pelaajaa. Toiminimikilpailujen suosio pysytteli samankaltaisena koko tarkastelujakson ajan. Liitto järjesti toiminimille myös Pinnacle-turnauksen, johon tuli osallistujia ympäri maata.¹³¹ Alakouluikäisille tarkoitettu nappulaliiga käynnistettiin kaudella 1971–1972. Heti ensimmäisenä vuotenaan se keräsi yli 50 joukkuetta. Seuraavasta kaudesta lähtien nappulaliigasta esitettiin yleisradion kanavilla lyhyt katsaus.¹³²

Harrastajamäärän kasvu mahdollisti entistä useampien kilpailujen järjestämisen. Kilpailujen määrä kasvoi huomasti 17 vuoden tarkastelujakson aikana. Vuonna 1964 Suomessa järjestettiin noin 25 kansallista pöytätenniksen kilpailutapahtumaa. Vuoteen 1979 mennessä luku oli kasvanut 74:ään, eli lähes kolminkertaistunut.¹³³ Kilpailut olivat seuroille tärkeitä tulonlähteitä, minkä takia niitä järjestettiin mielellään. Liitossa keskustelua herätti kilpailuiden vaihteleva taso. Osa seuroista järjesti useita kilpailuja vuodessa, mutta niiden taso saattoi olla järjestelyiltään heikkoa.¹³⁴ Kilpailuvaliokunta päätti tästä syystä vuonna 1980 rajoittaa yhden seuran järjestämien kilpailujen määrää. Rajaksi tuli kaksi kilpailua seuraa kohti.¹³⁵

Kilpailujen monipuolistuminen ja lisääntyminen lisäsivät pöytätenniksen mielenkiintoa potentiaalisena harrastusmuotona. Uusia harrastajia lajin pariin tuli ennen kaikkea toiminimikilpailujen kautta.

7.2 Kansainvälinen kärki lähenee

Keskityn tässä luvussa suomalaisten menestykseen Pohjoismaiden (PM), Euroopan- (EM) ja maailmanmestaruuskilpailuissa (MM). Näiden kilpailujen lisäksi suomalaiset kilpailivat erilaisissa kansainvälisissä kilpailuissa. 1960-luvulla kilpailumatkat tapahtuivat pääasiassa pelaajien omalla rahoituksella. Kilpailumatkat suuntautuivat monesti Keski-Eurooppaan tai Englantiin.¹³⁶ Maaotteluja suomalaiset pelasivat runsaasti niin aikuisten kuin junioreidenkin puolella. Suurin osa otteluista pelattiin muita pohjoismaita vastaan. Ruotsi oli lähes poikkeuksetta liian kova vastustaja Suomelle. Tanskaa vastaan ottelut olivat tasaisempia, mutta suurin osa otteluista päättyi juuttien voittoon. Norjaa vastaan suomalaiset hallitsivat keskinäisiä otteluita.¹³⁷

Malmön EM-kisoissa 1964 Suomea edusti viisi miestä ja neljä naista. Joukkuekilpailussa sekä miehet että naiset päätyivät 16. sijalle. Tulos oli odotuksiin nähden hyvä. Henkilökohtaisissa kilpailuissa suomalaiset saivat muutamia hyviä voittoja sijoituspeleissä, mutta suurempaa menestystä ei tullut.¹³⁸ Vuoden 1965 Ljubljanan MM-kilpailut eivät sujuneet mairittelevasti. Naiset jäivät joukkuekilpailussa toiseksi viimeiseksi ja miehet saivat tyytyä 43 maan joukossa 33. tilalle. Henkilökohtaisissa kisoissa suomalaiset eivät saavuttaneet myöskään suurempaa menestystä. Suomalaispelaajista parhaiten esiintyi joukkuekilpailussa paljon voittoja napsinut Tapio Penttilä.¹³⁹

Vuoden 1966 EM-kilpailut pidettiin Lontoossa. Suomalaisista parhaiten esiintyivät 15. sijalle kivunnut naisten joukkue ja miesten kaksinpelissä 5. kierrokselle yltänyt Pentti Tuominen.¹⁴⁰ Seuraavana vuonna Pohjoismaiden mestaruuskilpailut kilpailtiin Helsingissä. Kotikisojen paras saavutus oli Pentti Kunnaksen finaaliipaikka miesten kaksinpelissä. Saman vuoden Tukholman MM-kilpailuissa miehet sijoittuivat mainiosti sijalle 22 ja naiset sijalle 20. Sekanelinpelissä Lars Långstedt ja Maija Nieminen pääsivät 64 parhaan parin joukkoon.¹⁴¹

Vuosikymmenen lopun parasta antia oli Münchenin vuoden 1969 MM-kilpailujen miesten joukkueen 21. sija. Se oli koko tarkasteltavan ajanjakson paras MM-kilpailusijoitus miesten joukkuekilpailussa. Samoissa MM-kilpailuissa Liisa Järvenpää pääsi ensimmäisenä suomalaisnaisena 64 parhaan joukkoon naisten kaksinpelissä. Hän pääsi lisäksi naisten PM-kilpailujen kaksinpelissä välieriin.¹⁴² Järvenpään saavutusten jälkeen Suomen naiset taantuivat muutamaksi vuodeksi. Vuosina 1971–1975 naiset jättivät kolmet MM-kilpailut ja yhden EM-

kilpailut kokonaan väliin. Vuoden 1976 Prahin EM-kilpailuissa naiset jäivät joukkuekilpailun vihoviimeisiksi.¹⁴³

MM-kilpailuista Japanin Nagoya vuonna 1971 ja Intian Kalkuta vuonna 1975 jäivät myös miehiltä väliin kustannussyistä. EM-kilpailuissa miesten joukkueen sijoitukset pyörivät 1970-luvun alkupuolella sijojen 16 ja 20 välillä. Samoja sijoja oli paukuteltu 1960-luvullakin. Piristykseen tulivat muutamat nelinpelisaavutukset. Vuonna 1971 Seppo Elsinen ja Max Laine selviytyivät ensimmäisenä suomalaisparina PM-kisojen miesten nelinpelifinaaliin. Samat herrat pääsivät kaksinpelissä välieriin. Vuoden 1973 Sarajevon MM-kilpailuissa Robert Ådahl ja Håkan Nyberg etenivät 32 parhaan parin joukkoon. Prahin vuoden 1976 EM-kilpailuissa Jukka Ikonen ja Martti Autio pääsivät nelinpelissä peräti neljännesvälieriin. 16 parhaan joukkoon sijoittuminen oli koko ajanjakson paras suoritus aikuisten EM- tai MM-kilpailuissa.¹⁴⁴

Vuonna 1976 lupaavat tyttöpelaajat Sonja ja Monica Grefberg nappasivat maaottelussa ikäisistään ruotsalaisista voiton. Kyseessä oli ensimmäinen kerta, kun suomalaiset saivat maaotteluvoiton Ruotsissa kaikki ikäluokat huomioon ottaen. Ikäluokkansa EM-kilpailuissa Grefbergit saavuttivat joukkuekilpailun sijan 9.¹⁴⁵ Seuraavana vuonna tytöt nappasivat jälleen Ruotsista voiton, nyt Suomessa pidetyissä PM-kilpailuissa. Sonja Grefberg juhli kilpailuissa lisäksi ikäluokkansa kaksinpelin voittoa. Valmennukseen ja leireilyyn panostaminen alkoi näkyä kilpailutoiminnassa laajemmalla rintamalla samana vuonna. Miehet hävisivät Birminghamin MM-kilpailuissa joukkuekilpailussa vain yhden ottelun ja nousivat C-ryhmästä B-ryhmään. Kaksinpelissä Sonja Grefberg ja Jukka Ikonen taistelivat 64 ensimmäisen joukkoon. Lisäksi Ikonen pääsi Jarmo Jokisen parina nelinpelissä 32 parhaan sakkiiin. Suomi osallistui myös ensimmäistä kertaa Eurooppa-liigaan, jossa joukkueen muodostivat kaksi miestä ja yksi nainen. Avausvuonna Suomi nousi 3. divisioonasta 2. divisioonaan.¹⁴⁶

Vuonna 1978 suomalaiset edustuspelaajat saivat kutsun lajin emämaahan Kiinaan harjoittelu- ja kilpailumatkalle. Matkalla pelatut Kiina-Suomi maaottelut keräsivät valtavasti yleisöä. Lehtereillä otteluita seurasi parhaimmillaan 10 000 katsojaa. Kaikki ottelut päättyivät Kiinan eri joukkueiden voittoon, mutta suomalaiset esittivät hyviä otteita. Vuosi 1978 oli suomalaiselle pöytätennikselle muutenkin historiallinen. Sonja Grefberg ja uusi lupaus Eva Malmberg saavuttivat Suomen pöytätennishistorian ensimmäisen arvokisamitalin. Kyseessä oli alle 14-vuotiaiden tyttöjen nelinpelin EM-pronssi (kuva 5).¹⁴⁷

KUVA 5. Sonja Grefberg ja Eva Malmberg valmistautumassa syötön vastaanottoon Victor Barna Cupin ottelussa Helsingissä.¹⁴⁸

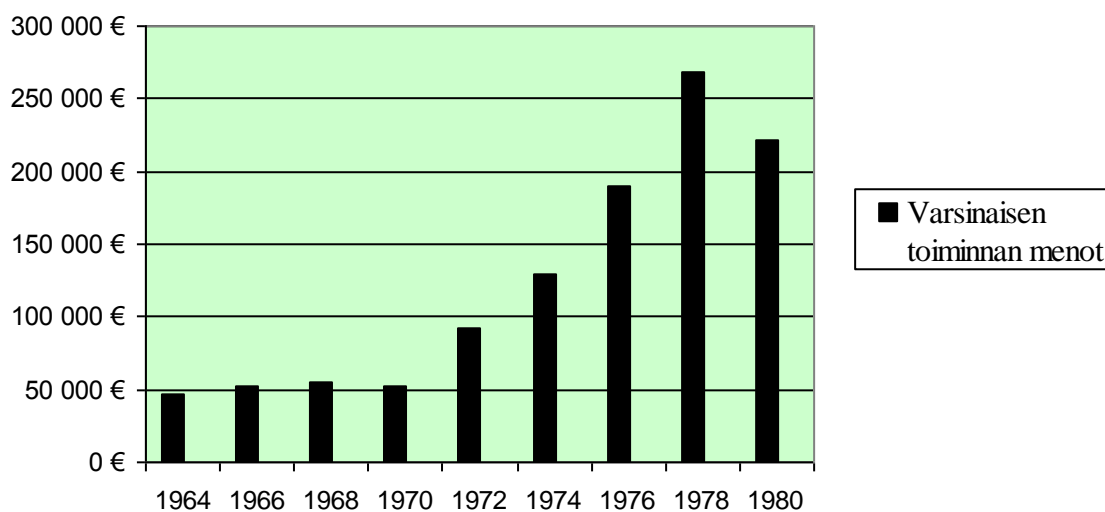
Vuoden 1979 Etelä-Korean MM-kilpailuissa Grefbergin sisarukset Sonja ja Monica olivat loistavassa vireessä. He nostivat Suomen naiset MM-kilpailujen A-ryhmään eli 16 parhaan maan joukkoon vuodelle 1981. PM-kilpailuissa Sonja ylsi naisten kaksinpelin finaaliin.¹⁴⁹ Tarkkailtavan ajanjakson menestyksekkäin kausi osui sopivasti vuodelle 1980. Bernin EM-kilpailuissa naisten joukkue (13-vuotias Eva Malmberg, 15-vuotias Sonja Grefberg ja 17-vuotias Monica Grefberg) sijoittui kolmanneksitoista. Myös miehet yltyivät aikajakson parhaaseen sijoitukseen. He ottivat 15. paikan Euroopassa. Lisäiloa tuotti nousu Euroopan liigassa toiseksi korkeimmalle sarjatasolle 1. divisioonaan. Junioreiden EM-kilpailuissa Eva Malmberg ja Sonja Grefberg kirkastivat kahden vuoden takaisen pronssinsa kultaan.¹⁵⁰ EM-kulta on tänäkin päivänä suomalaisen pöytätenniksen ainoa arvokisavoitto.

Suomalaisten suoritukset arvokisoissa paranivat selkeästi 1970-luvun lopulla. Arvokisamitaleille pääsy rajoittui kuitenkin kahteen naisjunioriin. "Menestyshulluksi kansaksi" kutsutut suomalaiset kaipasivat luultavasti vielä kovempia meriittejä, jotta pöytätennis olisi saanut kilpaurheiluna kaipaamaansa korkeaa arvostusta. Hyvä menestys junioreissa takasi joka tapauksessa hyvät mahdollisuudet ottaa koko kansa haltuun 1980-luvulla.

8 TALOUS KASVUSSA

Tässä luvussa tutkin Suomen Pöytätennisliiton talouden kehitystä. Ensin käyn läpi liiton menoja ja suurimpia kulueriä. Sen jälkeen otan suurennuslasin alle tulojen kehityksen. Samalla vertaan Suomen Voimistelu- ja Urheiluliitolta (SVUL) saatuja rahasummia muiden lajien avustuksiin.

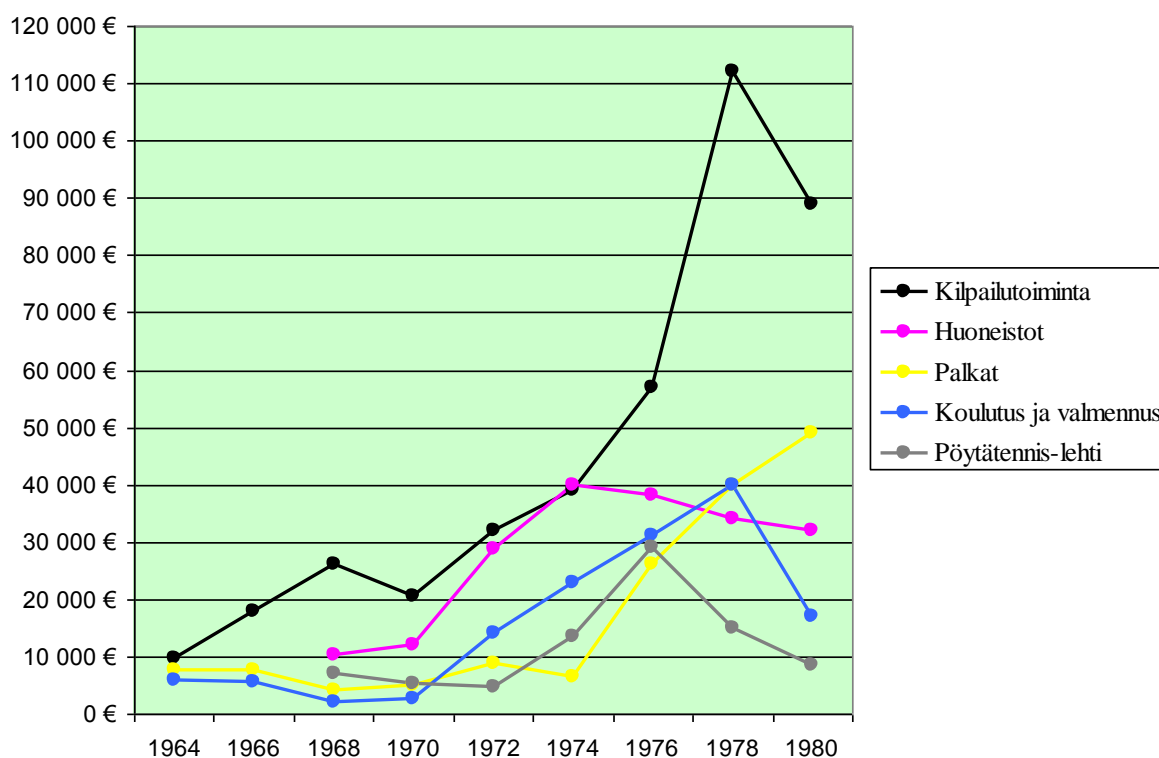
Pöytätennisliitto kasvatti huomasti budjettiaan tutkimusajanjaksolla (kuva 6). Vuonna 1964 liiton toimintaa pyöritettiin nykyrahaksi muutettuna 46 300 eurolla. Huippuvuonna 1978 sama summa oli lähes kuusinkertainen, 268 700 euroa. 1960-luvulla kehitystä ei vielä tapahtunut. Tuolloin SPTL:n budjetti pyöri suunnilleen 50 000 eurossa.¹⁵¹ Talousvaikeudet haittasivat koko liiton toimintaa erityisesti 1960-luvun lopulla.¹⁵² Merkittävä kehitys alkoi heti 1970-luvun alussa ja jatkui aina vuoteen 1978. Vuosikymmenen lopulla kasvaneita menoja jouduttiin karsimaan, koska liiton saamat tulot eivät kattaneet enää kasvaneita kaikkia menoja.¹⁵³

KUVA 6. SPTL:n budjetti vuosina 1964–1980.¹⁵⁴ Rahayksikkönä on euro vuoden 2014 kurssilla. Muunnokset on tehty Tilastokeskuksen rahanarvokertoimella.¹⁵⁵ Budjettiin on laskettu seuraavat menoerät: kilpailutoiminta, koulutus ja valmennus, palkat ja sotu, vakuutukset, kansainvälinen toiminta, kokous- ja toimistokulut, huoneistot sekä Pöytätennislehden kulut. Kahdesta viimeksi mainitusta kuluerästä ei löytynyt erittelyä vuosien 1964 ja 1966 tilinpäätöksestä, joten niiden määrä pohjautuu arviointiin. Perusteena on käytetty niiden suhteellista osuutta muiden vuosien tilinpäätöksissä.

8.1 Kilpailutoiminta suurimpana menoeränä

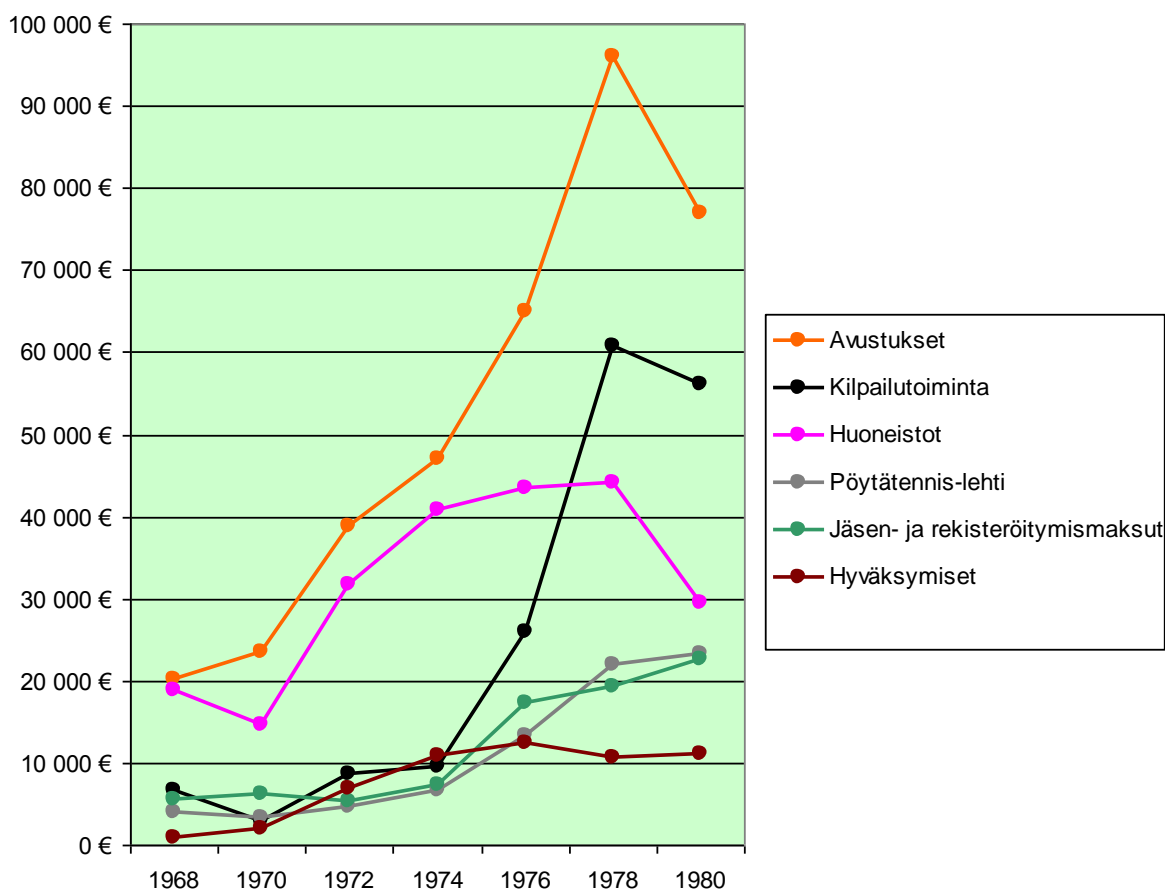
Liiton suurin menoerä oli lähes koko ajanjakson ajan kilpailutoiminta (kuva 7). Selkeästi eniten kilpailutoimintaan käytettiin rahaa 1970-luvun lopulla. Tätä selittää muun muassa osallistuminen Euroopan liigaan. Vuonna 1978 kilpailutoiminnan kuluista puolet meni maajoukkueen kansainvälisiin kilpailuihin.¹⁵⁶ Huoneistoista kertyneeseen menoerään kuuluvat pääasiassa pöytätennishalleista aiheutuneet maksut. Selvä nousu vuokrissa tapahtui 1970-luvun alussa, kun SPTL sai käyttöönsä Ruskeasuon hallin.¹⁵⁷ Palkkojen nousu selittyy toiminnanjohtajan palkkaamisella vuonna 1976.¹⁵⁸ Koulutukseen ja valmennukseen panostaminen näkyy selkeästi talousluvuista. Vuonna 1978 noin 60 prosenttia valmennusrahoista meni maajoukkueeseen. 30 prosenttia käytettiin Pajulahden leireihin ja valmentajakoulutukseen.¹⁵⁹ Pöytätennis-lehden kulut kasvoivat 1970-luvun puolessa välissä, kun lehden sivumäärä kasvoi ja laatu parani.¹⁶⁰

KUVA 7. SPTL:n viiden suurimman menoerän suuruudet vuosina 1964–1980.¹⁶¹ Rahayksikkönä on euro vuoden 2014 kurssilla. Muunnokset on tehty Tilastokeskuksen rahanarvokertoimella.¹⁶² Tiedot huoneistojen ja Pöytätennis-lehden kuluista olivat saatavilla vain vuodesta 1968 eteenpäin.

8.2 SVUL:n avustukset tuovat tuloja

Pöytätennisliiton liittyminen Suomen Voimistelu- ja Urheiluliittoon keväällä 1963 osoittautui taloudellisesti oikeaksi päätökseksi.¹⁶³ Tarkasteltavalla ajanjaksolla taloudelliset avustukset olivat SPTL:n suurin tulonlähde kattaen aina vähintään kolmanneksen liiton menoista (kuva 8). Alhaisimmillaan avustukset olivat 1960-luvun lopulla. Taustalla oli vuonna 1967 tehty päätös urheilun veikkausvoittovaroista saaman osuuden pudottamisesta, jonka takia SVUL:lla oli vähemmän rahaa jaettavanaan. 1970-luvulla SVUL:n määrärahat kasvoivat huomattavasti. Vuonna 1971 lanseeratun loton sekä pelaamisen lisääntymisen ansiosta määrärahat kaksinkertaistuvat vuodesta 1970 vuoteen 1976. Vuosikymmenen lopun jaossa olleet rahat pysyivät samalla tasolla.¹⁶⁴ Pöytätennisliitto onnistui siitä huolimatta kasvattamaan omia avustusrahojaan.

KUVA 8. SPTL:n kuusi suurintaa tuloerää vuosina 1968–1980.¹⁶⁵ Rahayksikkönä on euro vuoden 2014 kurssilla. Muunnokset on tehty Tilastokeskuksen rahanarvokertoimella.¹⁶⁶ Vuosilta 1964–1968 tiedot olivat vajavaiset, joten ne on jätetty tarkastelun ulkopuolelle.

Suomen Voimistelu- ja Urheiluliiton avustuksista käytiin lajiliittojen välillä tiukkaa kilpailua. SVUL:n rahanjakoperiaatteena oli tukea toimintaansa kehittäneitä liittoja. Vuonna 1978 eniten tukea saivat perinteiset lajit. Yleisurheilu, hiihto, jääkiekko ja lentopallo saivat yli kolmanneksen koko jaossa olleesta kuuden miljoonan euron kakusta.¹⁶⁷ Loput avustukset jaettiin 39 lajiliiton kesken. Pöytätennisliitto sijoittui avustusten määrällä mitattuna lajien välisessä kilpailussa puoliväliin saaden 1,4 prosenttia avustusmäärärahoista. Muista mailapeliliitoista tennis sai 0,7 prosenttiyksikköä enemmän avustusta. Sen sijaan sulkapallo ja squash saivat tyytyä 0,6 ja 0,3 prosentin osuuksiin.¹⁶⁸

SVUL:n avustusten ohella merkittävimmät tulonlähteet olivat huoneistoista saadut vuokratulot sekä pelaajien ja joukkueiden kilpailumaksut. Maajoukkuepelaajat suorittivat lisäksi joitain maksuja.¹⁶⁹ Pöytätennis-lehdestä saadut tulot perustuivat mainosmyyntiin. Myyntiä vauhditti toiminnanjohtajan palkkaaminen. Jäsen- ja rekisteröitymismaksujen kasvua siivitti harrastajamäärien lisääntyminen ja pienimuotoinen maksujen korottaminen. Hyväksymismaksut tulivat myytäväksi menneiden pöytätennisvälineiden hyväksymisestä viralliseksi pelivälineeksi.¹⁷⁰

Talousluvut vahvistavat näkemystä liiton toiminnan suuresta kehityksestä. Käyristä voi huomata kuitenkin myös pieniä hiipumisen merkkejä ajanjakson loppua kohden. Osittain kyse oli tietoisesta päätöksestä supistaa toimintaa, jotta menot eivät olisi karanneet liian suuriksi. Toisaalta kyse oli pakon sanelemasta toimenpiteestä. Liiton taloudelle tärkeä SVUL:n avustus laski vuonna 1980, joten budjettia piti avustuksen pienentää. Radikaalista muutoksesta ei ollut kyse, sillä viimeisen vuoden menot olivat silti tarkasteluajanjakson toisiksi suurimpia.

9 POHDINTA

Tässä luvussa vedän ensin yhteen saadut tutkimustulokset. Sen jälkeen käyn läpi tutkimuksen tekemisprosessia, ja tutkielman vahvuuksia ja heikkouksia. Lopuksi esitän muutamia jatkotutkimusehdotuksia.

Yleisenä kehityslinjana Suomen Pöytätennisliitossa tutkittavalla ajanjaksolla oli toiminnan laajeneminen ja harrastajamäärien kasvu. Ennen kaikkea 1970-luvun lopulla pöytätenniksen ympärillä vallitsi hyvä ja positiivinen ilmapiiri. Esa Ellosen tultua liiton puheenjohtajaksi vuonna 1975 tehtiin muutamia merkittäviä hallinnollisia päätöksiä. Erityisesti toiminnanjohtajan palkkaaminen vuonna 1976 mahdollisti laajilevityksen kehittämisen. Jo 1960-luvulta lähtien pöytätennis näkyi televisiossa, mutta PR-toiminta kehittyi selvästi uuden puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan myötä.

Valmennuksessa siirryttiin 1970-luvun alussa ohjelmoituun valmennukseen, joka sai ristiriitaisen vastaanoton. Aluevalmentajien tulo ja valmennuskoulutuksen kehitys takasi ainakin periaatteen tasolla koko maan laajuiseen laadukkaaseen valmennukseen. Kansainvälisten kilpailutulosten kehittyminen vuosikymmenen lopulla kertovat valmennuspäätösten onnistumisesta. Ajan kovimpina saavutuksina voidaan pitää vuonna 1980 tullutta tyttöjen nelinpelin EM-kultaa, ja samana vuonna tapahtunutta naisten nousua MM-kilpailujen A-ryhmään. Molemmissa saavutuksissa tärkeänä pelaajana oli tuolloin 15-vuotias Sonja Grefberg. Kotimaan kilpailut lisääntyivät selvästi vuosina 1964–1980. Uutuuksia olivat muun muassa joukkuesarjat ja parhaille pelaajille tarkoitettut GP-kilpailut. Koko toiminnan kehitys näkyi liiton budjetissa joka moninkertaistui vuodesta 1964 vuoteen 1980. Talouspuolella oli havaittavissa pientä hiipumista aivan tarkastelujakson lopussa.

Vaikka pöytätennis otti 17 vuoden aikana isoja askeleita, täytyy muistaa lajin pysyneen edelleen melko pienenä suomalaisessa mittakaavassa. SVUL:n avustusrahojen koko määritteli melko hyvin lajin suuruutta. Tuossa vertailussa Pöytätennisliitto oli parhaana vuotenaankin noin 20. suurin lajiliitto Suomessa. Toiminnan ammattimaistumisesta huolimatta liitolla oli ainoastaan yksi täyspäiväinen työntekijä. Hyvä kehitys kuitenkin mahdollisti kehittymisen aivan marginaalilajista varteenotettavaksi haastajaksi suuremmille lajeille. SPTL:ssa tapahtuneet muutokset heijastelivat melko hyvin suomalaisen liikuntakulttuurin yleistä

kehitystä kilpailullis-valmennuksellisella kaudella. Erityisesti pöytätennisvalmennuksen tieteellistyminen ja organisoituminen ajoittuu muiden lajien kanssa samalla ajanjaksolle.

Tämän kandidaatintutkielman teko eteni jossain määrin samaa kehityskaarta kuin suomalainen pöytätennis tutkimusajanjaksolla. Tutkimussuunnitelman tekovaiheessa ongelmana oli tarpeeksi useiden lähteiden löytäminen. Alun perin tarkoitukseni oli tehdä pelkästään perinteinen kirjallisuuskatsaus, mutta lähdekirjallisuuden puutteen takia päädyin historiatutkimukseen. Urheiluarkistosta löytyneiden liiton asiakirjojen ansiosta lähteitä oli lopulta riittävästi. Loppua kohden vaikeuksia tuotti enemmänkin lähteiden runsaus. Kaiken kaikkiaan tutkimusprosessi eteni hieman alkuperäisestä aikataulusta jäljessä, mutta tutkielman tekemisestä jäi silti tekijälle positiivinen mieli.

Tutkielman vahvuutena on mielestäni liiton toiminnan tarkasteleminen monesta näkökulmasta. Toisaalta sen voi nähdä myös pienenä heikkoutena, sillä osa-alueita olisi voinut tutkia syvällisemminkin. Koen kuitenkin, että tällä tavalla liiton toiminnasta saatiin totuudenmukaisempi kuva. Tutkielman luotettavuuteen vaikuttaa käyttämäni asiakirjojen paikkansa pitävyys. Näistä lähteistä luotettavimpia olivat mielestäni talousasiakirjat ja toimintakertomukset. Pöytätennis-lehden kirjoittajat vaihtelivat paljon, ja välillä jutut oli kirjoitettu hieman huolimattomasti. Suurimmaksi osaksi lehden jutut olivat joka tapauksessa luotettavia ja pystyin käyttämään niitä huoletta hyvänä aineistona aikalaisten mielipiteistä ja näkemyksistä.

Jatkan saman aiheen parissa mahdollisesti pro gradu -tutkielmassani. Jatkotutkimusvaihtoehtoja aiheeseen löytyy ainakin monia. Tutkimuskysymyksiä voisi tutkia laajemmin ja tutkimuksen ajanjaksoa pidentää. Erityisesti talouteen ja hallintoon liittyvää tietoa voi helposti syventää tekemällä haastatteluja. Kandidaatintutkielmassa en halunnut haastatteluja vielä tehdä johtuen työhön liittyvistä sivumäärä- ja aikarajoituksista. Joka tapauksessa suomalaisesta pöytätenniksestä löytyy selvittettävää vielä monille tutkijoille.

LÄHTEET

Arkistolähteet

Elo, V. 1967. Lehdistökirje 24.7.1967. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Pöytätennis, painokset vuosina 1963–1980. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Suomen Pöytätennisliiton kilpailuvaliokunnan pöytäkirjat 1980. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Suomen Pöytätennisliiton kuva-arkisto. Suomen Pöytätennisliiton toimisto. 2015.

Suomen Pöytätennisliiton propagandakomitean pöytäkirjat 1975. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Suomen Pöytätennisliiton säännöt 1977. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Suomen Pöytätennisliiton toimintakertomukset 1938–1944, 1963–1980. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Suomen Pöytätennisliiton tulostase 1964–1980. Suomen Urheiluarkisto. 2015.

Elektroniset lähteet

International Table Tennis Federation. Viitattu 31.5.2015.
http://www.ittf.com/press_releases/PR/PR1.asp?id=108

Kansallinen liikuntatutkimus 2010. Viitattu 6.1.2015.
http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTMvMTAvMjQvMTRfMThfNDdfMTcwX0xpaWt1bnRhdHV0a2ltdXNfYWlrdWlzbGlpa3VudGFfMjAwOV8yMDEwLnBkZiJdXQ/Liikuntatutkimus_aikuisliikunta_2009-2010.pdf

Suomen Pöytätennisliitto. 2015. Viitattu 11.5.2015. <http://www.sptl.fi/kv/uusi/index.asp>.

Tilastokeskus. Suomen virallinen tilasto (SVT): Kuluttajahintaindeksi. Rahanarvokerroin 1860-2014. Viitattu 30.3.2015. www.stat.fi/til/2014/khi_2014_2015-01-19_tau_001.html

Sveriges Olympiska Kommitté. 2015. Bordtennis. Viitattu 12.5.2015.
<http://www.sok.se/olympicday/osidrotter/bordtennis.4.716d1d681310a8621bf800015487.html>

Kirjallisuus

- Alaja, E. 1978. Pingispöytä eduskuntaan. Pöytätennis (4), 18
- Alaja, E. 1979. Eki lähti jumppaamaan. Pöytätennis (4), 26
- Arponen, A. 1981. Suomen Urheilu ja SVUL 1900–1980. Hanko: SVUL.
- Ellonen, J. 1978. Kysymys, vastaus- ja kaskupalsta. Pöytätennis (2), 11
- Grefberg, T. 1966. Suomen parhaat pelaajat. Pöytätennis (1) 16–19
- Heikkala, J. & Koski, P. 1998. Suomalaisten urheiluorganisaatioiden muutos: lajiliitot professionaalistumisen prosessissa. Jyväskylän yliopisto: Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 63/1998.
- Heinonen, K. 2005. Opiskelijoiden reikäpallosta suosituksi kilpaurheiluksi: tapaustutkimus jyvaskyläläisestä salibandyseura Happeesta. Jyväskylän yliopisto. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Hovi, K. 1977. Kiinalaiset pöytätennistaiturit valloittivat Suomen. Pöytätennis (4), 6
- Itkonen, H. 1996. Kenttien kutsu: tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta. Tampere: Gaudeamus Kirja. 2/1967
- Keva, N. 1967. Maaliskuun vallankumouksesta. Pöytätennis (2), 24
- Levy, M. 2006. Aikidon tie suomalaiseen liikuntakulttuuriin. Joensuun yliopisto. Yleisen historian laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Montell, R. 1963. Suomen Pöytätennisliitto 1938–1963. Helsinki: Suomen Pöytätennisliitto.
- Penttilä, T. 1970. Valmennuksesta. Pöytätennis (1), 13–14
- Roiha, K. 2001. Beach volley Suomessa: pelaajanäkökulmia – ammattimaistuminen, seuraorganisaatiot ja turnaustapahtumat. Jyväskylän yliopisto. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Simonen, T. Ohjelmoitu valmennus. Pöytätennis (2), 9
- Vasara, E. 2003. Valtion liikuntahallinnon historia. Helsinki: Liikuntatieteellinen Seura.
- Åkerberg, C. 1966. Pääkirjoitus. Pöytätennis (1), 2–7

Åkerberg, C. 1964. Harjoittelusta. Pöytätennis (3), 2–4

LÄHDEVIITTEET

- ¹ Sveriges Olympiska Kommitté 2015
- ² International Table Tennis Federation 2015.
- ³ Sveriges Olympiska Kommitté 2015.
- ⁴ Suomen Pöytätennisliitto 2015.
- ⁵ Kansallinen liikuntatutkimus 2010.
- ⁶ Montell 1963
- ⁷ Heinonen 2005.
- ⁸ Levy 2006
- ⁹ Roiha 2001
- ¹⁰ Itkonen 1996, 215
- ¹¹ Itkonen 1996, 218–219.
- ¹² Itkonen 1996, 222–224.
- ¹³ Itkonen 1996, 228–229.
- ¹⁴ Itkonen 1996, 223–224.
- ¹⁵ Heikkala & Koski 1998, 69–70.
- ¹⁶ Itkonen 1996, 223–225.
- ¹⁷ Montell 1963, 10–13.
- ¹⁸ SPTL:n toimintakertomus 1938.
- ¹⁹ SPTL:n toimintakertomus 1938.
- ²⁰ SPTL:n toimintakertomus 1939–1940.
- ²¹ SPTL:n toimintakertomus 1941–1944
- ²² Montell 1963, 13–18.
- ²³ Montell 1963, 47–55.
- ²⁴ Vasara 2004, 171–175.
- ²⁵ Montell 1963, 48–52
- ²⁶ Itkonen 1996, 221
- ²⁷ Heikkala & Koski 1998, 63
- ²⁸ Itkonen 1996, 220–222.

-
- ²⁹ SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ³⁰ SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ³¹ SPTL:n toimintakertomus 1966
- ³² Maaseutukomitean kokospöytäkirja 5.4.1966.
- ³³ SPTL:n toimintakertomus 1966.
- ³⁴ SPTL:n toimintakertomukset 1966–1980.
- ³⁵ SPTL:n toimintakertomus 1970
- ³⁶ Vasara 2003, 237–238
- ³⁷ SPTL:n toimintakertomus 1970
- ³⁸ Vasara 2003, 240
- ³⁹ SPTL:n toimintakertomus 1975.
- ⁴⁰ SPTL:n toimintakertomus 1964–1975
- ⁴¹ SPTL:n toimintakertomus 1975.
- ⁴² SPTL:n toimintakertomus 1976
- ⁴³ Suomen Pöytätennisliiton säännöt 1.1.1977 alkaen.
- ⁴⁴ Vaalivalmistelutoimikunnan kokous 5.2.1977
- ⁴⁵ Suomen Pöytätennisliiton säännöt 1.1.1977 alkaen
- ⁴⁶ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1980.
- ⁴⁷ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1980.
- ⁴⁸ Itkonen 1996, 223–224
- ⁴⁹ SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ⁵⁰ SPTL:n toimintakertomukset 1964.
- ⁵¹ SPTL:n toimintakertomukset 1965–1966.
- ⁵² SPTL:n kuva-arkisto
- ⁵³ SPTL:n kuva-arkisto
- ⁵⁴ SPTL:n toimintakertomus 1967
- ⁵⁵ Åkerberg 1966, 2–7
- ⁵⁶ SPTL:n toimintakertomus 1967

-
- ⁵⁷ Elo 1967
- ⁵⁸ Keva 1967, 24
- ⁵⁹ SPTL:n toimintakertomus 1967.
- ⁶⁰ SPTL:n toimintakertomukset 1967–1973.
- ⁶¹ SPTL:n toimintakertomus 1975.
- ⁶² SPTL:n toimintakertomus 1974.
- ⁶³ SPTL:n toimintakertomus 1976.
- ⁶⁴ SPTL:n toimintakertomus 1976–1980
- ⁶⁵ SPTL:n toimintakertomus 1977.
- ⁶⁶ SPTL:n toimintakertomus 1976–1980
- ⁶⁷ SPTL:n toimintakertomus 1973.
- ⁶⁸ SPTL:n toimintakertomus 1976.
- ⁶⁹ Alaja 1979, 26
- ⁷⁰ SPTL:n toimintakertomus 1980.
- ⁷¹ SPTL:n toimintakertomus 1964
- ⁷² SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ⁷³ SPTL:n toimintakertomus 1966.
- ⁷⁴ SPTL:n toimintakertomukset 1967–1980
- ⁷⁵ Pöytätennis 1964–1980
- ⁷⁶ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1967
- ⁷⁷ SPTL:n toimintakertomus 1966.
- ⁷⁸ SPTL:n kuva-arkisto
- ⁷⁹ Propagandakomitean tilaisuuden pöytäkirja 12.6.1975.
- ⁸⁰ SPTL:n toimintakertomus 1975.
- ⁸¹ Hovi 1977, 6
- ⁸² Alaja 1978, 18
- ⁸³ SPTL:n toimintakertomus 1980.
- ⁸⁴ Ellonen 1978, 11; SPTL:n toimintakertomus 1969

-
- ⁸⁵ Itkonen 1996, 223
- ⁸⁶ SPTL:n toimintakertomus 1964–1978
- ⁸⁷ SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ⁸⁸ SPTL:n toimintakertomus 1965.
- ⁸⁹ SPTL:n toimintakertomus 1970.
- ⁹⁰ SPTL:n toimintakertomus 1972.
- ⁹¹ SPTL:n toimintakertomus 1977
- ⁹² SPTL:n toimintakertomus 1971 ja 1977
- ⁹³ Montell 1963, 13–15
- ⁹⁴ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1970.
- ⁹⁵ SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ⁹⁶ Pöytätennis 1971–1975.
- ⁹⁷ SPTL:n toimintakertomus 1976.
- ⁹⁸ Pöytätennis 1975–1977.
- ⁹⁹ SPTL:n toimintakertomukset 1970–1980.
- ¹⁰⁰ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1970.
- ¹⁰¹ SPTL:n toimintakertomus 1975.
- ¹⁰² Åkerberg 1964, 2–7
- ¹⁰³ SPTL:n toimintakertomus 1968,
- ¹⁰⁴ SPTL:n toimintakertomus 1969.
- ¹⁰⁵ Penttilä 1970, 13–14
- ¹⁰⁶ SPTL:n toimintakertomus 1972.
- ¹⁰⁷ SPTL:n toimintakertomus 1973.
- ¹⁰⁸ SPTL:n toimintakertomus 1973.
- ¹⁰⁹ Simonen 1974, 9
- ¹¹⁰ SPTL:n toimintakertomus 1973.
- ¹¹¹ SPTL:n toimintakertomus 1974
- ¹¹² SPTL:n toimintakertomus 1978.

-
- ¹¹³ SPTL:n toimintakertomus 1978.
- ¹¹⁴ SPTL:n toimintakertomus 1979–1980
- ¹¹⁵ Itkonen 1996, 224
- ¹¹⁶ SPTL:n toimintakertomukset 1963–1967.
- ¹¹⁷ Grefberg 1966, 16–19
- ¹¹⁸ Pöytätennis 1966–1968
- ¹¹⁹ SPTL:n toimintakertomus 1968
- ¹²⁰ SPTL:n toimintakertomus 1966.
- ¹²¹ SPTL:n toimintakertomus 1966.
- ¹²² SPTL:n toimintakertomus 1967–1971.
- ¹²³ SPTL:n toimintakertomus 1976–1980.
- ¹²⁴ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1980.
- ¹²⁵ SPTL:n toimintakertomus 1971
- ¹²⁶ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1971.
- ¹²⁷ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1971.
- ¹²⁸ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1980.
- ¹²⁹ Montell 1963, 14; SPTL:n toimintakertomukset 1964–1980.
- ¹³⁰ SPTL:n toimintakertomus 1978 ja 1980.
- ¹³¹ SPTL:n toimintakertomus 1964–1980.
- ¹³² SPTL:n toimintakertomukset 1972–1973
- ¹³³ SPTL:n toimintakertomus 1979.
- ¹³⁴ SPTL:n toimintakertomus 1979.
- ¹³⁵ Kilpailuvaliokunnan kokous 3.2.1980
- ¹³⁶ SPTL:n tuloskertomukset 1964–1980.
- ¹³⁷ SPTL:n toimintakertomukset 1964–1980.
- ¹³⁸ SPTL:n toimintakertomus 1964.
- ¹³⁹ SPTL:n toimintakertomus 1966
- ¹⁴⁰ SPTL:n toimintakertomus 1966

-
- ¹⁴¹ SPTL:n toimintakertomus 1967.
- ¹⁴² SPTL:n toimintakertomus 1969
- ¹⁴³ SPTL:n toimintakertomukset 1970–1976.
- ¹⁴⁴ SPTL:n toimintakertomukset 1970–1976.
- ¹⁴⁵ SPTL:n toimintakertomus 1976.
- ¹⁴⁶ SPTL:n toimintakertomus 1977.
- ¹⁴⁷ SPTL:n toimintakertomus 1978.
- ¹⁴⁸ SPTL:n kuva-arkisto
- ¹⁴⁹ SPTL:n toimintakertomus 1979.
- ¹⁵⁰ SPTL:n toimintakertomus 1980.
- ¹⁵¹ SPTL:n tulostase 1964–1970.
- ¹⁵² SPTL:n toimintakertomukset 1968–1970
- ¹⁵³ SPTL:n toimintakertomus 1980.
- ¹⁵⁴ SPTL:n tulostase 1964–1980
- ¹⁵⁵ Tilastokeskus 2014
- ¹⁵⁶ SPTL:n toimintakertomus 1978.
- ¹⁵⁷ SPTL:n toimintakertomus 1971.
- ¹⁵⁸ SPTL:n toimintakertomus 1976
- ¹⁵⁹ SPTL:n toimintakertomus 1978.
- ¹⁶⁰ Pöytätennis-lehti 1975–1977
- ¹⁶¹ SPTL:n tulostase 1964–1980.
- ¹⁶² Tilastokeskus 2014
- ¹⁶³ Montell 1963, 47–55.
- ¹⁶⁴ Vasara 2003, 286–289
- ¹⁶⁵ SPTL:n tulostase 1964–1980.
- ¹⁶⁶ Tilastokeskus 2014
- ¹⁶⁷ Tilastokeskus 2014. Muutettu rahanarvokertoimella nykyrahaksi.
- ¹⁶⁸ Arponen, A 1981.

¹⁶⁹ SPTL:n tulostase 1964–1980.

¹⁷⁰ SPTL:n tulostase 1964–1980.

LIITTEET

LIITE 1. Suomen Pöytätennisliiton hallitukseen valitut jäsenet.

Toimintavuosi 1964

Puheenjohtaja: Curt Åkerberg

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Runar Montell

Rahastonhoitaja: Per Wendell

Kalustonhoitaja: Henry Pennanen

Jäsenet: Erik Bifeldt, Esa Ellonen, Kalle Heiskanen, Simo Lehtonen, Pauli Makkonen, Timo

Rissanen, Viljo Suominen

Toimintavuosi 1965

Puheenjohtaja: Curt Åkerberg

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Björn Finne

Rahastonhoitaja: Per Wendell

Kalustonhoitaja: Henry Pennanen

Jäsenet: Kalle Heiskanen, Simo Lehtonen, Timo Rissanen, Viljo Suominen, Pauli Makkonen, Timo

Aalto, Aarre Viskari

Toimintavuosi 1966

Puheenjohtaja: Curt Åkerberg

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Veikko Elo

Rahastonhoitaja: Per Wendell

Kalustonhoitaja: Pauli Makkonen

Jäsenet: Kalle Heiskanen, Timo Rissanen, Viljo Suominen, Timo Aalto, Aarre Viskari, Pentti

Tuominen, Timo Aalto (sama nimi)

Toimintavuosi 1967

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Jouko Siitonen

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Pauli Makkonen, Timo Aalto, Aarre Viskari, Pentti Tuominen, Timo Aalto (sama nimi),
Torkel Grefberg, Nilla Keva, Erik Löfberg

Toimintavuosi 1968

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Björn Hallbäck

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Timo Aalto, Aarre Viskari, Pentti Tuominen, Torkel Grefberg, Nilla Keva, Erik Löfberg,
Jouko Siitonen, Tauno Salonen

Toimintavuosi 1969

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Erik Löfberg

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Timo Aalto, Pentti Tuominen, Torkel Grefberg, Nilla Keva, Jouko Siitonen, Tauno
Salonen, Björn Hallbäck, Bengt Ahti

Toimintavuosi 1970

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Erik Löfberg

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Pentti Tuominen, Torkel Grefberg, Nilla Keva, Björn Hallbäck, Bengt Ahti, Tapio Penttilä,
Matti Vesterinen, Kai Merimaa

Toimintavuosi 1971

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Erik Löfberg

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Torkel Grefberg, Nilla Keva, Björn Hallbäck, Bengt Ahti, Tapio Penttilä, Matti Vesterinen,
Kai Merimaa, Gunnar Pelkonen

Toimintavuosi 1972

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Erik Löfberg

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Torkel Grefberg, Nilla Keva, Björn Hallbäck, Bengt Ahti, Tapio Penttilä, Veikko Vihko,
Anssi Jokinen, Juhani Kujanpää

Toimintavuosi 1973

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Erik Löfberg

Rahastonhoitaja: Matti Kolppanen

Jäsenet: Torkel Grefberg, Nilla Keva, Björn Hallbäck, Bengt Ahti, Veikko Vihko, Juhani Kujanpää,
Juha Ellonen, Erkki Takkinen

Toimintavuosi 1974

Puheenjohtaja: Sakari Sorjonen

Varapuheenjohtaja: Toivo Pöyry

Sihteeri: Erik Löfberg

Rahastonhoitaja: Pirkko Vihko

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juhani Kujanpää, Juha Ellonen, Erkki Takkinen, Esko
Tommola, Tapio Penttilä, Reino Mäkelä

Toimintavuosi 1975

Puheenjohtaja: Esa Ellonen

Varapuheenjohtaja: Usko Puustinen

Sihteeri: Pekka Nieminen

Rahastonhoitaja: Pirkko Vihko

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juhani Kujanpää, Juha Ellonen, Reino Mäkelä, Kimmo Hovi, Teuvo Komulainen, Olli Manni

Toimintavuosi 1976

Puheenjohtaja: Esa Ellonen

Varapuheenjohtaja: Usko Puustinen

Sihteeri: Kimmo Hovi

Rahastonhoitaja: Björn Hallbäck

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juha Ellonen, Teuvo Komulainen, Pekka Nieminen, Timo Paakkulainen, Leif Rehnström, Juhani Suvanto

Toimintavuosi 1977

Puheenjohtaja: Esa Ellonen

Varapuheenjohtaja: Usko Puustinen

Sihteeri: ei hallituksesta (toiminnanjohtaja Erkki Alaja)

Rahastonhoitaja: Björn Hallbäck

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juha Ellonen, Kimmo Hovi, Teuvo Komulainen, Pekka Nieminen, Timo Paakkulainen, Leif Rehnström, Jorma Keva

Toimintavuosi 1978

Puheenjohtaja: Esa Ellonen

Varapuheenjohtaja: Usko Puustinen

Sihteeri: ei hallituksesta (toiminnanjohtaja Erkki Alaja)

Rahastonhoitaja: Björn Hallbäck

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juha Ellonen, Timo Paakkulainen, Leif Rehnström, Jorma Keva, Jouko Manni

Toimintavuosi 1979

Puheenjohtaja: Esa Ellonen

Varapuheenjohtaja: Usko Puustinen

Sihteeri: ei hallituksesta (toiminnanjohtaja Erkki Alaja)

Rahastonhoitaja: Björn Hallbäck

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juha Ellonen, Timo Paakkulainen, Leif Rehnström, Jouko Manni, Jouni Kankaanpää

Toimintavuosi 1980

Puheenjohtaja: Esa Ellonen

Varapuheenjohtaja: Usko Puustinen

Sihteeri: ei hallituksesta (toiminnanjohtajat)

Jäsenet: Torkel Grefberg, Bengt Ahti, Juha Ellonen, Björn Hallbäck, Timo Paakkulainen, Leif Rehnström, Jouko Manni, Jouni Kankaanpää

LIITE 2. Mestaruussarjan tulokset.

Kausi 1965-1966

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Turun Toverit	10	10	0	0	20
2. Wega, Helsinki	10	6	1	3	13
3. Tapiolan Otso	10	6	1	3	13
4. Atlas, Helsinki	10	5	0	5	10
5. TIFG, Helsinki	10	2	0	8	4
6. TMP, Helsinki	10	0	0	10	0

Kausi 1966-1967

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Wega, Helsinki	14	13	0	1	26
2. Tapiolan Otso	14	10	1	3	21
3. BK, Helsinki	14	8	3	3	19
4. Atlas, Helsinki	14	8	1	5	17
5. Loko, Tampere	14	4	1	9	9
6. TIFG, Helsinki	14	3	2	9	8
7. Turun Toverit	14	1	4	9	6
8. TMP, Helsinki	14	1	4	9	6

Kausi 1967-1968

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Wega, Helsinki	12	9	1	2	19
2. Vuosaaren Viikingit	12	7	3	2	17
3. Pallo-Kotkat, Turku	12	7	1	4	15
4. BK, Helsinki	12	6	3	3	15
5. TIFG, Helsinki	12	4	1	7	9
6. Tapiolan Otso	12	3	2	7	8
7. Atlas, Helsinki	12	0	1	11	1
Loko, Tampere	Luovutti				

Kausi 1968-1969

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Vuosaaren Viikingit	14	12	1	1	25
2. Wega, Helsinki	14	12	0	2	24
3. Pallo-Kotkat, Turku	14	9	1	4	19
4. TIFG, Helsinki	14	7	1	6	15
5. BK, Helsinki	14	3	4	7	10
6. Tapiolan Otso	14	4	2	8	10
7. TuKT	14	2	4	8	8
8. Nousu, Jyväskylä	14	0	1	13	1

Kausi 1969-1970

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Wega, Helsinki	14	12	0	2	24
2. BK, Helsinki	14	10	1	3	21
3. TIFG, Helsinki	14	10	0	4	20
4. Pallo-Kotkat, Turku	14	9	1	4	19
5. Tapiolan Otso	14	7	0	7	14
6. Vuosaaren Viikingit	14	2	1	11	5
7. Tampereen NMKY	14	2	1	11	5
8. KoRi, Helsinki	14	1	2	11	4

Kausi 1970-1971

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. BK, Helsinki	14	14	0	0	28
2. Wega, Helsinki	14	10	2	2	22
3. Pallo-Kotkat, Turku	14	10	1	3	21
4. Tapiolan Otso	14	8	1	5	17
5. Vuosaaren Viikingit	14	5	0	9	10
6. Kylmäkosken Maila	14	4	0	10	8
7. Turun Toverit	14	3	0	11	6
8. TIFG, Helsinki	14	0	0	14	0

Kausi 1971-1972

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. BK, Helsinki	14	14	0	0	28
2. Pallo-Kotkat, Turku	14	10	2	2	22
3. Wega, Helsinki	14	10	1	3	21
4. Tapiolan Otso	14	8	1	5	17
5. PtU, Helsinki	14	5	0	9	10
6. Kylmäkosken Maila	14	4	0	10	8
7. Stiga, Helsinki	14	3	0	11	6
8. Maraton, Porvoo	14	0	0	14	0

Kausi 1972-1973

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. BK, Helsinki	14	13	1	0	27
2. Pallo-Kotkat, Turku	14	10	1	3	21
3. TIP-70, Helsingin mlk	14	9	2	3	20
4. Tapiolan Otso	14	8	2	4	18
5. Wega, Helsinki	14	6	1	7	13
6. Kylmäkosken Maila	14	3	0	11	6
7. PtU, Helsinki	14	2	1	11	5
8. KPK	14	1	0	13	2

Kausi 1973-1974

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Stiga, Helsinki	14	13	0	1	26
2. Tapiolan Otso	14	11	1	2	23
3. TIP-70, Helsingin mlk	14	9	1	4	19
4. BK, Helsinki	14	7	3	4	17
5. Wega, Helsinki	14	5	4	5	14
6. Kosken Kaiku	14	3	1	10	7
7. Kylmäkosken Maila	14	3	0	11	6
8. Pallo-Kotkat, Turku	14	0	0	14	0

Kausi 1974-1975

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Stiga, Helsinki	14	12	1	1	25
2. Tapiolan Otso	14	10	2	2	22
3. Wega, Helsinki	14	10	2	2	22
4. TIP-70, Helsingin mlk	14	6	4	4	16
5. Kosken Kaiku	14	4	4	6	12
6. Vela	14	3	2	9	8
7. BK, Helsinki	14	2	2	10	6
8. Maraton, Porvoo	14	0	1	13	1

Kausi 1975-1976

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Stiga, Helsinki	14	11	2	1	24
2. TIP-70, Helsingin mlk	14	10	1	3	21
3. Tapiolan Otso	14	8	2	4	18
4. Kosken Kaiku	14	6	1	7	13
5. Kylmäkosken Maila	14	5	2	7	12
6. Wega, Helsinki	14	4	3	7	11
7. Vela	14	4	3	7	11
8. Turun Toverit	14	1	0	13	2

Kausi 1976-1977

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Stiga, Helsinki	14	11	3	0	25
2. TIP-70, Helsingin mlk	14	9	3	2	21
3. Wega, Helsinki	14	9	1	4	19
4. Tapiolan Otso	14	8	2	4	18
5. Kylmäkosken Maila	14	5	3	6	13
6. Kosken Kaiku	14	5	2	7	12
7. BK, Helsinki	14	1	1	12	3
8. Pt-Karhut, Helsinki	14	0	1	13	1

Kausi 1977-1978

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. TIP-70, Helsingin mlk	12	10	1	1	21
2. Kosken Kaiku	12	8	1	3	17
3. Tapiolan Otso	12	6	0	6	12
4. Stiga, Helsinki	12	5	1	6	11
5. Wega, Helsinki	12	4	2	6	10
6. Turun Toverit	12	2	3	7	7
7. MBF, Helsinki	12	1	4	7	6
KyPa	Luovutti				

Kausi 1978-1979

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. TIP-70, Helsingin mlk	14	12	2	0	26
2. Kosken Kaiku	14	10	4	0	24
3. Stiga, Helsinki	14	6	6	2	18
4. Tapiolan Otso	14	6	3	5	15
5. Turun Toverit	14	4	2	8	10
6. MBF, Helsinki	14	3	3	8	9
7. Wega, Helsinki	14	0	5	9	5
8. Pt-karhut, Helsinki	14	1	3	10	5

Kausi 1979-1980

	ottelut	voitot	tasapelit	tappiot	pisteet
1. Kosken Kaiku	14	12	1	1	25
2. TIP-70, Helsingin mlk	14	11	1	2	23
3. Wega, Helsinki	14	6	4	4	16
4. Tapiolan Otso	14	5	3	6	13
5. Turun Toverit	14	5	2	7	12
6. KPK	14	4	3	7	11
7. Stiga, Helsinki	14	4	2	8	10
8. MBF, Helsinki	14	1	0	13	2

LIITE 3. Henkilökohtaisten SM-kilpailujen aikuisten mitalistit. Luokkina miesten ja naisten kaksinpeli, miesten ja naisten nelinpeli sekä sekanelinpeli.

SM-kilpailut 1964, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Tapio Penttilä (TuTo)

Miesten nelinpeli: Pentti Kunnas ja Pentti Tuominen (Wega)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Liisa Järvenpää ja Anna-Greta Petterson (Wega)

Sekanelinpeli: Pentti Kunnas (Wega) ja Sylvi Munkberg (TMP)

SM-kilpailut 1965, Turku

Miesten kaksinpeli: Tapio Penttilä (TuTo)

Miesten nelinpeli: Pentti Kunnas ja Pentti Tuominen (Wega)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Sylvi Munkberg (TMP) ja Tuula Jaskati (KoRi)

Sekanelinpeli: Pentti Tuominen ja Liisa Järvenpää (Wega)

SM-kilpailut 1966, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Tapio Penttilä (TuTo)

Miesten nelinpeli: Tapio Penttilä (TuTo) ja Lars Långstedt (Wega)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Liisa Järvenpää ja Anna-Greta Petterson (Wega)

Sekanelinpeli: Pentti Tuominen ja Liisa Järvenpää (Wega)

SM-kilpailut 1967, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Lars Långstedt (Wega)

Miesten nelinpeli: Pentti Kunnas (Viikingit) ja Pentti Tuominen (Wega)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Anja Keva ja Maija Nieminen (KyMa)

Sekanelinpeli: Jorma Keva (Pallo-Kotkat) ja Maija Nieminen (KyMa)

SM-kilpailut 1968, Turku

Miesten kaksinpeli: Tapio Penttilä (Pallo-Kotkat)

Miesten nelinpeli: Christer Leidenius ja Robert Ådahl (TIFG)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Liisa Järvenpää ja Tuula Jaskari (KoRi)

Sekanelinpeli: Seppo Elsinen (Viikingit) ja Tuula Jaskari (KoRi)

SM-kilpailut 1969, Tampere

Miesten kaksinpeli: Tapio Penttilä (Pallo-Kotkat)

Miesten nelinpeli: Pentti Kunnas ja Pentti Tuominen (Wega)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Anja Keva ja Maija Nieminen (KyMa)

Sekanelinpeli: Tapio Penttilä (Pallo-Kotkat) ja Anja Keva (KyMa)

SM-kilpailut 1970, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Juha Hämäläinen (Wega)

Miesten nelinpeli: Seppo Elsinen ja Max Laine (BK)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Anja Keva ja Maija Nieminen (KyMa)

Sekanelinpeli: Lars Långstedt ja Liisa Järvenpää (Wega)

SM-kilpailut 1971, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Seppo Elsinen (BK)

Miesten nelinpeli: Seppo Elsinen ja Max Laine (BK)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Liisa Järvenpää ja Ritva Hyvärinen (Wega)

Sekanelinpeli: Max Laine (BK) ja Maija Nieminen (KyMa)

SM-kilpailut 1972, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Max Laine (BK)

Miesten nelinpeli: Tapio Penttilä ja Robert Ådahl (Pallo-Kotkat)

Naisten kaksinpeli: Maija Nieminen (KyMa)

Naisten nelinpeli: Maija Nieminen ja Anja Keva (KyMa)

Sekanelinpeli: Seppo Elsinen (BK) ja Maija Nieminen (KyMa)

SM-kilpailut 1973, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Seppo Elsinen (BK)

Miesten nelinpeli: Tapio Penttilä ja Robert Ädahl (Pallo-Kotkat)

Naisten kaksinpeli: Maija Nieminen (KyMa)

Naisten nelinpeli: Maija Nieminen ja Paula Paajanen (KyMa)

Sekanelinpeli: Seppo Elsinen (BK) ja Maija Nieminen (KyMa)

SM-kilpailut 1974, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Martti Autio (Stiga)

Miesten nelinpeli: Martti Autio ja Seppo Elsinen (Stiga)

Naisten kaksinpeli: Liisa Järvenpää (Wega)

Naisten nelinpeli: Maija Nieminen ja Anja Merjokari (KyMa)

Sekanelinpeli: Matti Lappalainen ja Liisa Järvenpää (Wega)

SM-kilpailut 1975, Vantaa

Miesten kaksinpeli: Seppo Elsinen (Stiga)

Miesten nelinpeli: Martti Autio ja Seppo Elsinen (Stiga)

Naisten kaksinpeli: Maija Nieminen (KyMa)

Naisten nelinpeli: Maija Nieminen ja Anja Merjokari (KyMa)

Sekanelinpeli: Seppo Elsinen (Stiga) ja Maija Nieminen (KyMa)

SM-kilpailut 1976, Turku

Miesten kaksinpeli: Jarmo Jokinen (TIP-70)

Miesten nelinpeli: Martti Autio (Stiga) ja Matti Lappalainen (Wega)

Naisten kaksinpeli: Monica Grefberg (TIP-70)

Naisten nelinpeli: Maija Nieminen (KyMa) ja Liisa Järvenpää (Wega)

Sekanelinpeli: Jarmo Jokinen ja Monica Grefberg (TIP-70)

SM-kilpailut 1977, Helsinki

Miesten kaksinpeli: Jarmo Jokinen (TIP-70)

Miesten nelinpeli: Martti Autio ja Seppo Elsinen (Stiga)

Naisten kaksinpeli: Monica Grefberg (TIP-70)

Naisten nelinpeli: Monica ja Sonja Grefberg (TIP-70)

Sekanelinpeli: Jarmo Jokinen ja Monica Grefberg (TIP-70)

SM-kilpailut 1978, Tampere

Miesten kaksinpeli: Jarmo Jokinen (TIP-70)

Miesten nelinpeli: Martti Autio ja Harry Serlo (KoKa)

Naisten kaksinpeli: Sonja Grefberg (TIP-70)

Naisten nelinpeli: Maija Valtonen (KyMa) ja Eva Malmberg (KUF)

Sekanelinpeli: Jarmo Jokinen ja Monica Grefberg (TIP-70)

SM-kilpailut 1979, Vantaa

Miesten kaksinpeli: Martti Autio (KoKa)

Miesten nelinpeli: Martti Autio ja Harry Serlo (KoKa)

Naisten kaksinpeli: Sonja Grefberg (TIP-70)

Naisten nelinpeli: Monica ja Sonja Grefberg (TIP-70)

Sekanelinpeli: Jarmo Jokinen ja Monica Grefberg (TIP-70)

SM-kilpailut 1980, Turku

Miesten kaksinpeli: Jarmo Jokinen (KPK)

Miesten nelinpeli: Martti Autio ja Harry Serlo (KoKa)

Naisten kaksinpeli: Eva Malmberg (KUF)

Naisten nelinpeli: Monica ja Sonja Grefberg (TIP-70)

Sekanelinpeli: Stefan Söderberg ja Monica Grefberg (TIP-70)